Бутун дун'е пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон КП Тошкент область, шаҳар комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар Советларининг органи

№ 140
24 АВГУСТ
СЕШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Румийия фашистлар зулмидан озод қилинган куннинг 10 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш (1-нчи бет).

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида (1-нчи бет).

А. Федин. — Технология процессини а'ло даражада бошқариш учун курашайлик (2-нчи бет).

Ш. Кузанбоев. — Паркентда унитилган муҳим соҳа (2-нчи бет).

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ НАЗАРИЯСИНИ ЎРГАНУЧИЛАРГА ЁРДАМ: **С. Титаренко.** — Коммунистик партиянинг асосий тараққиёт босқичларидаги стратегия ва тактикаси. (2-нчи ва 3-нчи бетлар).

Ғўза парваришини йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишлари блан боғлаб олиб борайлик. — Б. Халилов. — Гап десангиз қоп-қоп... (3-нчи бет).

Н. Юсупов. — «Яна бир йил сабр қилинг...» (3-нчи бет).

СССР ҳукумат делегациясининг Бухарестга келиши (4-нчи бет).

Бухарестда Румийия озод қилинган куннинг 10 йиллигига бағишланган тантанали мажлис (4-нчи бет).

1954 йил 22 августда Бухарестда бўлган тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига қабул қилинган табрик телеграммаси. (4-нчи бет).

КИНО: **В. Абдуллаев.** — «Швед гугурти». (4-нчи бет).

Мактабларни янги ўқув йилига беками-кўст тайёрлайлик

Мактабларда янги ўқув йилининг бошланишига жуда оз вақт қолди. Шу кунларда халқ маорифи органлари ва мактабларнинг коллективлари янги ўқув йилига беками-кўст тайёрланиш каби ғоят муҳим ва мас'улиятли даврни кечирмоқдалар. Бошқа барча ишларда бўлганидек, давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим ишда ҳам маҳаллий партия, совет комсомол ва касаба союз ташкилотлари ҳамда бутун жамоатчилик активи иштирок қилмоқдалар.

Коммунистик партия ва совет давлати халқ маорифини, ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишларини янада яхшилаш учун барча тадбирларни кўрмоқда. Мамлакатимизда ҳар йили юзларча ва мингларча янги ва яхши ускуналанган мактаб бинолари қурилмоқда, уларда ўқучилар сони кўпаймоқда, юқори малакали ўқитучи кадрлар тайёрлаш йил сайин кенгайтирилмоқда, дарсликлар, тажриба асбоблари ва кўрсатмали ўқув қуроллари кўплаб чиқарилмоқда, шу блан бирга мактабларимизнинг ўқув-материал базаси тобора мустаҳкамланмоқда.

Ўтган ўқув йилининг якунлари областимиз мактабларида та'лим-тарбия ишлари анча яхшиланганлигини, ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашда яхши натижаларга эришилганлигини кўрсатди. Республикамиз пойтахти — Тошкент шаҳаридаги кўпгина мактаблар, шу жумладан 97-нчи, 1-нчи мактаб, Тошкент районидаги 19-нчи мактаб, Калинин районидаги 27-нчи мактаб ва бошқа кўпгина мактаблар ўқув йилини ҳартомонлама муваффақиятли якунладилар.

Ма'лумки, партия XIX с'ездининг директиваларига мувофиқ умумий та'лим мактабларининг болаларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги аҳамиятини янада ошириш ва ўрта мактабни тамомлаб чиқучи ўқучиларнинг касбларни эркин суратда танлаши учун керакли шароит яратиш мақсадида ўрта мактабларда политехника та'лими амалга оширилмоқда. Ўтган ўқув йилида айрим мактаблар политехника та'лимини ўқув процессига жорий қилишда дастлабки тадбирларни муваффақият блан амалга оширдилар. Бу ўринда Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 38, Тошкент районидаги 5-нчи ва бошқа мактабларнинг иши диққатга сазовардир.

Лекин шуни ҳам э'тироф қилиш керакки, ҳали областимизнинг шаҳар ва районларидаги айрим мактабларда ўқув-тарбия ишлари ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтарилган эмас. Ўтган йили кўпгина районларда бирқанча болалар мактабларга тортилмай қолди, ўқув йили мавсумида ба'зи болалар ўқишни ташлаб кетдилар. Ҳали ҳам бир синфда икки йил қолиб ўқиш ҳоллари кўплаб содир бўлмоқда.

Мактабларда та'лим-тарбия ишлари савиясини юқори даражага кўтариш кўп жиҳатдан янги ўқув йилига ўз вақтида ва ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилишига боғлиқдир. Бу йил Бекобод шаҳар жамоатчилиги мактабларни янги ўқув йилига намунали тайёрлаш, ремонт ишларини муддатидан илгари тамомлаш юзасидан ўз зиммаларига конкрет социалистик мажбурият олиб, бу соҳада ташаббусни биринчи бўлиб бошлаб бердилар.

Тошкент шаҳар, Фрунзе район партия, совет ва жамоат ташкилотлари ҳам мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда яхши натижаларга эришдилар. Ҳозир райондаги мактаб бинолари ва инвентарьлари тўла-тўкис сифатли ремонтдан чиқарилди, ўқиш ёшидаги болаларни рўйхатга олиш тамомланди, ўғил ва қиз болаларни биргаликда ўқитишни жорий қилиш юзасидан тегишли тадбирлар амалга оширилди, кўпчилик мактаблар қиш учун етарлик миқдорда ёқилғи запаслари ҳозирлаб қўйдилар.

Лекин янги ўқув йили бошланишига жуда оз фурсат қолганига қарамай ҳали областимизнинг ба'зи шаҳар ва районларида бу соҳада олиб борилаётган ишларнинг умумий аҳволи талабга жавоб бермайди. Масалан, Бўка, Пискент районлари янги ўқув йилига тайёрланишда жуда орқада қолмоқдалар. Пискент райпотребсоюзининг раиси ўртоқ Орипов мактаблар ремонти учун юборилган 3 вагон тахтани ўзбошимчалик қилиб бошқа ташкилотларга сотиб юборган. Бу эса кўпгина мактабларда ремонт ишларининг тамомланмай қолишига сабаб бўлди. Бундай ножўя ҳаракатларга бефарқ қараб бўлмайди. Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 20, 24, 26 ва 75-нчи мактаб бинолари ва инветарьларини ремонт қилиш иши жуда секинлик блан олиб борилмоқда. Шу вақтга қадар райондаги кўпгина мактабларда қиш учун ёқилғи запаслари ташиб олинмаган, умумий-мажбурий та'лим ёшидаги болаларнинг рўйхатини олишда ўтган йилдаги хатоларга бу йил ҳам йўл қўйилмоқда. Октябрь, Киров ва Сталин районларида ўғил ва қиз болаларни биргаликда ўқитишни амалга ошириш соҳасидаги тайёргарлик ишлари ҳозиргача тугалланмаган.

Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва халқ мориф органлари мовжуд камчиликларни тезда тугатиш ва мактабларни янги ўқув йилига ўз вақтида бекамикўст тайёрлаш юзасидан зарур тадбирларни дарҳол амалга оширишлари керак. Бусиз янги ўқув йилини муваффақиятли кутиб олиш ва мактабларда дарс машғулотларини нормал бошлаб юбориш тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас.

Янги ўқув йилига тайёргарлик ишларида ҳозирги энг муҳим вазифа—ўқишлар бошланишигача қолган ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, ҳамма жойда умумий мажбурий та'лим Қонунини тўла амалга оширилишини та'минлаш, мактаб ёшидаги болаларни, айниқса ўзбек қизларининг ҳаммасини ўқишга жалб қилиш, мактаб бинолари, инвентарьлари, ўқув кабинетларидаги тажриба асбобларини сифатли ремонтдан чиқариш, лабораторияларни зарур жиҳозлар, ўқитучиларни янги программа ва методик қўлланмалар, ўқучиларни турли фанлар бўйича дарсликлар блан тўла та'минлашдан иборатдир.

Мактабларда ўқитиш ва тарбия беришнинг сифати даставвал ўқитучиларга боғлиқ. Бизда фан асосларини чуқур ўргатаётган моҳир педагоглар оз эмас. Булар ўқитиш ва тарбия ишларини яхшилашда катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Броқ ўтган ўқув йили якунлари мактабларимизда шундай ўқитучилар ҳам борлигини кўрсатдики, улар ўз зиммаларидаги юксак жавобгарликни ҳис этмаётирлар ва совет педагогикасининг элементар талабларини ҳам бажармаётирлар. Шунинг учун ҳам янги ўқув йилида мактабларни малакали ўқитучи кадрлар блан мустаҳкамлаш катта аҳамиятга эгадир.

Шуни ҳам айтиш керакки, мактабларда айрим фанларнинг ўқитилиши программа талабларига тўла жавоб бермайди. Ўтган ўқув йилида кўпгина ўқучилар асосан она тили, ўзбек мактабларининг ўқучилари рус тили, математика каби фанлардан яхши ўзлаштираолмагайлар. Айрим ўзбек мактабларида рус тили ва адабиётининг ўқитилиши қаноатланарли эмас.

Янги ўқув йилида мактабларда ўғил ва қиз болаларни биргаликда ўқитишни жорий қилиш муносабати блан халқ мориф органлари ва мактаб педагогика коллективларининг олдида ўғил ва қиз болалар ўртасида ўртоқлик ва дўстлик муносабатларини яхшилаш ва уларни коммунистик ахлоқнинг юксак принциплари асосида тарбиялаш каби муҳим вазифа турибди.

Яқинда бўлиб ўтган халқ маорифи ходимларининг республика кенгаши ўтган ўқув йили якунларини кенг муҳокама қилиб, янги ўқув йилида халқ маорифи органлари ва мактаблар олдида турган муҳим вазифаларни белгилаб берди. Ўқитучиларнинг август кенгашлари ҳам мактабларда та'лим-тарбия ишларини яхшилаш, ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш соҳасида қўйилган ана шу вазифаларни бажариш нуқтаи назаридан ўтказилиши лозим.

Шунга эришмоқ керакки, янги ўқув йилида битта бола ҳам мактабдан четда қолмасин, барча мактаб бинолари ва инвентарьлари ўқиш бошланадиган биринчи сентябрь кунигача сифатли ремонтдан чиқарилсин, мактаблар ўқитучи кадрлар блан тўлиқ та'минлансин, ўқучиларни дарсликлар блан мукаммал та'минлашга эришилсин, қиш учун етарлик миқдорда ёқилғи запаслари ҳозирлаб қўйилсин—вазифа ана шундан иборат.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари мактабларни янги ўқув йилига бекамн-кўст тайёрлашда халқ маорифи органлари ва мактаб коллективларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Янги ўқув йилига ўз вақтида пухта тайёрланайлик ва мактабларда та'лим-тарбия ишларининг ғоявий-назарий савиясини оширишга эришайлик.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ФЛОТ АДМИРАЛИ И. С. ИСАҚОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Флот адмирали И. С. Исаковнинг туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати блан ва унинг Совет давлати ҳамда Ҳарбий-Денгиз Кучлари олдидаги хизматларини тақдирлаб, ўртоқ Иван Степанович **Исаков ЛЕНИН** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1954 йил 21 август.

Румийия фашистлар зулмидан озод қилинган куннинг ўн йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш

21 августда Москвада Евг. Вахтангов номли театр биносида Совет Армияси Румынияни фашистлар зулмидан озод қилган куннинг ўн йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишни Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти, ВЦСПС, СССР Маданият министрлиги, СССР Фанлар академияси, СССР Совет ёзучилари союзи, СССР Совет композиторлари союзи, Тинчликни ҳимоя қилучи Совет комитети ташкил қилдилар.

Театр залида Москва саноатининг новаторлари, олимлар, маданият арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари ва Совет Армияси жангчилари тўпландилар. Ҳозир бўлганлар орасида—Румийия Халқ Республикасининг СССР даги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ион Раб, Элчихона ходимлари, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг таклифига мувофиқ Москвага келган СССР блан дўстона алоқа қилучи Румийия жамиятининг (АРЛУС) делегацияси, Москвадаги бирқанча элчихона ва миссияларнинг бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

ВЦСПС раисининг ўринбосари Л. Н. Соловьев «Румийия Халқ Республикаси тинчлик, демократия ва социализм йўлида» деган темада доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари Румийия Халқ Республикаси Элчиси Ион Рабнинг нутқини самимий кутиб олдилар. Ион Раб румин халқи номидан совет халқига оташин салом топширди.

СССР блан дўстона алоқа қилучи Румийия жамияти (АРЛУС) делегациясининг бошлиғи академик Ион Георгиунинг нутқи зўр э'тибор блан тингланди.

Кечанинг охирида концерт берилди. Концертда СССР да меҳмон бўлиб турган румин артистлари ва Москва сан'ат усталари қатнашдилар. (ТАСС).

ОБЛАСТИМИЗНИНГ *шаҳар ва қишлоқларида*

Виставка кандидатларининг янги бир группаси Москвага жўнаб кетди

Ховос районидаги Карл Маркс номли колхоз бирнеча юзлаб гектар янги ерларни ўзлаштириб, мўл пахта ҳосили етиштирилишини та'минлайолгани учун Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати қилиб тасдиқланган эди.

Яқинда ана шу илғор колхоздан 11 киши Москвага, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетди. Булар орасида колхоз партия ташкилотининг секретари Р. Иброҳимов, сўнгги 2 йил давомида қаторасига 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштиришга эришган бригада бошлиғи А. Умурзоқов, гектаридан 51—53 центнердан ҳосил олган звено бошлиқларидан М. Бойзоқов, Т. Худойбердиев, Т. Мавлонов ва Б. Саидовлар бор.

Илғор пахтакорлар блан бирга Ховос районидаги 2-нчи МТСдан шу колхозда хизмат қилаётган трактор бригадасининг механиги Худойберди Рисқулов ва бригада механигининг ёрдамчиси Эрмат Нурматов ўртоқлар ҳам жўнаб кетдилар.

Виставкага шу колхоздаги ўнйиллик мактабнинг директори ўртоқ З. Ғафуров ҳам жўнаб кетди. Бу мактаб ўқучилари ўтган йилги йиғим-терим мавсумида 3500 центнер пахта териб берганларки, бу бутун колхозда тайёрланган ҳосилнинг 10 процентини ташкил қилади.

Виставкага Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозидан шу колхоз раиси ўртоқ Эсон Усмонов бошчилигида бир группа колхозчилар ҳам жўнаб кетдилар. Бу колхоз кўплаб янги ерларни ўзлаштиргани ва пахта ҳосилини оширгани учун виставка кандидати қилиб тасдиқланган. Колхозда сўнгги икки йил ичида ҳарбир гектар экин майдони, ўтлоқ ва яйловдан 3658 сўм даромад олинган. Виставкага 416 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,8 центнер ҳосил етиштирилишини та'минлаган участка ҳосилот советининг раиси А. Избосаров, 1953 йилда 12 гектар ернинг ҳарбир гектаридан 80,1 центнер пахта етиштиришга эришган звено бошлиғи ўртоқ Д. Қўшимов, шунингдек кунлик нормани ўрта ҳисобда 160—170 процент адо этган колхозчилардан Ўктам Комилова, Рўзи Абдураҳмонова ва бошқа ўртоқлар жўнаб кетдилар.

Шу райондаги Ворошилов номли колхоздан виставкага колхоз раиси Ҳ. Холбеков, шоли агрономи Цой До Ман ва 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 60,6 центнердан шоли етиштиришга эришган шоли бригадасининг бошлиғи Ли Хин Чан ўртоқлар жўнаб кетдилар.

Колхозчилар блан биргаликда шу колхозда хизмат қилиб, мўл ҳосил етиштирилишини та'минлаган бригада механикларидан И. Трубицин, Дин Бон Чун ва тракторчилардан Тошпўлат Холматов ўртоқлар ҳам Москвага, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетдилар.

ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Чирчиқ шаҳридаги босмахона коллективи Ўзбекистон ССР 30 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, шонли юбилейни муносиб совғалар блан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Босмахона коллективи бу йил ҳам ҳар сафаргидек йиллик ишлабчиқариш программасини муддатидан 4 ой илгари — 12 августда 108 процент бажариб, областьдаги босмахоналар ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқди.

Коллектив бу муваффақиятларга мавжуд машина ва ускуналардан максимал фойдаланиш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш, хомаш'ё ва ёрдамчи материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, илғор иш методларидан кенг фойдаланиб, меҳнат унумини ошириш натижасида эришди.

ЁШ МИЧУРИНЧИЛАР СОВҒАСИ

Қорасув районидаги Максим Горький номли 20-нчи ўрта мактабнинг ёш мичуринчилари мактаб ҳузуридаги тажриба участкасида етиштирилган ҳосилдан 500 килограмм памидорни Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига совға қилиб юбордилар. Ҳозир мактаб ўқучилари тажриба участкасида етиштирилган қовундан ҳам виставкага юбориш учун тайёрланмоқдалар.

Р. АҲМАДЖОНОВ.

Тошкент подшипник-ремонт заводининг коллективи Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада иштирок этиб, меҳнат соҳасида катта ғалабаларга эришмоқда. **Суратда:** меҳнат вахтасида туриб, кундалик топшириқни 170 процентдан ошириб бажараётган заводнинг илғор токари ўртоқ **Вера Матракшина** иш устида. **И. Глауберзон** фотоси.

Шодиёна кунлар шарафига муносиб совғалар

Тошкентдаги Ильич номли завод республикамиз шахталари учун металл қисмлар, тоғ-кон ускуналари учун қўшимча қисмлар ва шунингдек аҳоли учун кровать, қуйма печьлар ишлаб чиқаради.

Завод коллективи яқинлашиб келаётган Бутуниттифоқ шахтёрлар Куни ва республикамизнинг 30 йиллик юбилейи шарафига янги оширилган мажбурият олди. Завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари ўз имкониятларини пухта ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалик машиналари ва сув хўжалиги учун қўшимча қисмлар ишлаб чиқариш йиллик планини шахтёрлар Кунигача бажариш, шахталар учун индивидуал ускуналаш асбоблари ишлаб чиқариш йиллик планини Октябрь байрамигача бажариш, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини эса муддатидан 15 кун олдин адо этиш ҳамда давлатга 500 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб бериш учун астойдил курашмоқдалар.

Ички резервлардан унумли фойдаланиш ва социалистик мусобақани қизитиб юбориш натижасида завод ишчи ва хизматчилари олти ойлик ишлабчиқариш планини ялпи маҳсулот бўйича ҳам, товар маҳсулоти бўйича 110 процент бажариб, давлатга пландан ташқари бирнеча минг сўмлик қўшимча маҳсулот беришга эришдилар. Июль ойи плани 117,2 процент бажарилди.

Цехлараро мусобақада темирчилик-қозон цехи олдинда бормоқда. Бу цехда (цех бошлиғи ўртоқ Н. Духанов) мавжуд машина ва асбоб-ускуналардан рационал фойдаланилмоқда, ишлабчиқариш технологиясига тўла амал қилинмоқда Меҳнатни яхши ташкил қилиш натижасида цех коллективи маҳсулот сифатини бирмунча яхшилади, июль ойи ишлабчиқариш планини 115,1 процент адо этди. Цехнинг илғор ишчиларидан слесарь В. Скороходов ва А. Нафиков ўртоқлар смена топшириқларини икки-иккиярим ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Механика цехи ишчилари (бошлиғи Б. П. Матвеев) ҳам катта ютуқларга эришмоқдалар. Бу цех ишчи ва инженер-техник ходимлари ўтган ойда ишлабчиқариш планини 117,9 процент бажариб, меҳнат унумини 5,9 процентгача оширдилар. Цех токари ўртоқ Гизатуллина ўз нормасини 150—200 процент бажариб бошқаларга ўрнак бўлаётир.

Шунингдек электроремонт цехи, қуюв цехи, автомобиль-ремонт цехларининг коллективлари ҳам мусобақада актив қатнашмоқдалар.

З. ИСРОИЛОВ.

Механизация мўл ҳосил олинишини та'минламоқда

Қорасув районидаги Жданов номли колхознинг ўртоқ С. Зуфаров бошлиқ бригада а'золари шаҳар меҳнаткашларини мўл-кўл картошка, сабзавот ва полиз маҳсулотлари блан та'минлаш учун зўр ғайрат блан фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бригаданинг 57 гектар ери бўлиб, шундан 10 гектарига эртаги карам, 6 гектарига картошка, 10 гектарига пиёз, 4 гектарига помидор экилган.

Бригада а'золари бу экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун даставвал техника кучидан унумли фойдаланиб, экишни агротехника муддатларида ўтказиш, уни бехато ундириб олиш ва юқори сифатли парвариш қилиш зарур эканлигини яхши тушундилар. Ана шу муҳим агротехника талабларига қат'ий риоя қилиниши туфайли бутун майдонларда олинган мажбуриятнинг бажарилишини та'минлайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозирданоқ мажбуриятнинг учдан бир қисми миқдорида маҳсулот тайёрланиб, шаҳар меҳнаткашларига етказиб берилди. Ҳар гектар ердан 22 тоннадан карам ва ҳар гектар ердан 20 тоннадан картошка ҳосили олинди.

Бригадада мўл ҳосил етиштирилишини та'минлашда механизаторларнинг қўшган ҳиссаси айниқса катта. Ерни ҳайдаш, экишга тайёрлаш, уни экиш ва парвариш қилишгача барча ишлар механизация воситаси блан бажарилди. А. Қўшмуродов, Т. Мирзаолимов сингари кўпгина илғор механизаторлар асосий экинларни квадрат шаклида уялаб экиб ва квадрат усулда культивация қилиб колхозчилар меҳнатини 4—5 баравар осонлаштирмоқдалар.

Бригада а'золари КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларидан илҳомланиб, Ўзбекистон ССРнинг шонли 30 йиллиги шарафига шаҳар меҳнаткашларига камида 1200 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш учун курашмоқдалар.

Т. ИМОМНАЗАРОВ.

Илғор сут фермаси

Оржоникидзе районидаги Алишер Навоий номли колхоз сут фермасида сигирларни асраш ва боқиш ишлари намунали уюштирилган. Шунинг учун сигирлардан йилдан-йилга кўп сут олинмоқда. Ўтган йили ферма бўйича сигирлардан сут соғиб олиш плани ошириб бажарилган эди. Бу йил эса план бўйича ҳарбир сигирдан 1600 литрдан сут олиниши керак. Аммо илғор молбоқар ва сигир соғучилар сигирлар парваришини яхшилаб, сут маҳсулотини оширишга эришмоқдалар. Натижада ҳозиргача ҳарбир сигирдан 1900 литрдан сут олинди.

Илғор сут соғучилардан Н. Лихачева, Л. Вольф, З. Усмоновалар сигирлар сутини борган сари кўпайтирмоқдалар. Булар йил охиригача ҳарбир сигирдан яна 400 литрдан сут соғиб олишга ва'да бердилар.

Колхоз правлениеси мол қишловига пухта тайёргарлик кўрмоқда. Пичан жамғариш плани 100, беда жамғариш плани 80 процент бажарилди. 90 гектар ерда хашаки лавлаги, силос экинлари ўстирилаётир.

А. ОЖИЕВ.

Маҳсулот сифати яхшиланмоқда

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларидаги кўпгина магазинларда сотилаётган шойи, полотно, атлас ва ип газламаларнинг бир қисми Сталин районидаги «Қизил тўқимачи» артелининг маҳсулотларидир. Харидорлар бу маҳсулотларнинг сифатидан мамнун бўлмоқдалар.

Артель коллективи тўқилаётган газламаларнинг рангдор, чиройли, харидорларнинг дидига ёқадиган юқори сифатли бўлишига алоҳида э'тибор бермоқда. Бу коллектив республикамизнинг шонли 30 йиллик юбилейи шарафига бошланиб, кун сайин авж олаётган умумхалқ социалистик мусобақасида олдинги қаторларда бормоқда. Артель ишчи ва хизматчиларининг ғайрати туфайли яримйиллик ишлабчиқариш топшириғи 104 процент бажарилиб, давлатга 60300 сўмлик қўшимча ип ва шойи газламалар етказиб берилди. 7 ойлик план ҳам ошириб адо этилди.

Сора Акрамова, Васила Ойхўжаева, Гулчехра Саидова, К. Аҳмедова каби ўнлаб илғор тўқучилар ишни яхши ташкил қилганликлари ва иш вақтидан унумли фойдаланганликлари туфайли кундалик ва ойлик ишлабчиқариш нормаларини икки-икки ярим хисса ошириб бажараётирлар. Шунингдек Мирсодиқова, Абдувоҳидова ўртоқлар ҳам кўплаб а'ло сифатли маҳсулот тайёрлашда бошқа тўқучиларга ўрнак бўлмоқдалар.

Артель правлениеси бундай муваффақиятларга тўқучилар ўртасида оммавий-сиёсий ва ташкилий ишларни яхши йўлга қўйиш, меҳнатни яхши ташкил қилиш, ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбориш, ишчилар ўртасида ташаббускорликни авж олдириш туфайли эришди. Артель деворий газетаси «Тўқучилар овози» мунтазам чиқиб туради ва унда камчиликлар кескин танқид қилинади, илғорларнинг иш тажрибалари оммалаштирилади. Актуал темаларда тез-тез лекциялар ўқиб турилади.

Артель тўқучилари ўз имкониятларини ҳисобга олиб, Ўзбекистоннинг 30 йиллик юбилейи шарафига янги оширилган мажбурият олдилар. Улар ҳамма кўрсаткичлар бўйича йиллик ишлабчиқариш программасини 21-нчи декабрьгача бажариб, пландан ташқари аҳоли учун 100 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб бериш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқда.

М. АҲМЕДОВ.

ШАХТЁРЛАР КОЛХОЗЛАРГА ЁРДАМ БЕРАЁТИРЛАР

Оҳангарон шаҳрининг кончи ёшлари оталикдаги Оҳангарон район колхозларига пичан ўришда катта ёрдам бермоқдалар.

14 кишидан иборат бир группа ёшлар Куйбишев номли колхозда пичан ўримида қатнашмоқдалар. Булар орасида 9-нчи шахтанинг навалоотбойшикларидан Мирзалиев, эстакада юкчиси Дадаматов, слесарь Исаев, Лесагон, Холмирзаев ва бошқалар бор.

Ленин номли, Молотов номли, Юсупов номли колхозларга кўмир разрезининг ёш кончилари, «Ўзбекуголь» трестининг юк ортиш-транспорт ва қурилиш бошқармаси ҳамда Оҳангарон шаҳридаги бошқа корхоналарнинг комсомол-ёшлари ёрдам бермоқдалар.

Ҳозир Оҳангарон район колхозларида 200 кончи пичан ўрмоқда. Улар колхозларда бир ой бўладилар.

Е. ГОДОВИКОВ,
В. БРАНИСЛАВСКИЙ.

ҚОЛХОЗЛАРДА СУШИЛКАЛАР ҚУРИЛМОҚДА

Чиноз районидаги Ленин номли колхозда газ сушилкаси қурилмоқда. Бу сушилкада бир суткада 16 тоннага яқин пахтани қуритиш мумкин. Ҳозир сушилка биноси қурилиб бўлди, Яқин кунларда ички ускуналаш ишлари ҳам тугалланиб, сушилка пахта қуритишга тайёр қилиб қўйилади.

Сушилка ёнида пахта тушириладиган катта марказий хирмон ҳам қурилади. Хирмоннинг атрофи пахса девор блан ўралган бўлади. Бу ерда тош-тарози ўрнатилади, ишловчилар учун алоҳида бинолар ҳам бўлади. Кўсак чувиш машиналари ҳам шу хирмонда ишлайди.

Райондаги «Қизил Октябрь», Ворошилов номли, «XIX партс'езд» ва Сталин номли колхозларда ҳам газ сушилкалар қурилиши жадал сур'ат блан бормоқда.

М. УСТАБОБОЕВ.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қишлоқ хўжалик соҳасида катта ғалабаларга эришган иштирокчилари учун Катта Олтин медаль та'сис қилинди. **Суратда:** медальнинг олди ва орқа томонидан кўриниши.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг иштирокчилари учун та'сис этилган Бронза медали. **Суратда:** Медальнинг олди ва орқа томонидан кўриниши.

(ТАСС фотохроникаси).

Технология процессини а'ло даражада бошқариш учун курашайлик

Чирчиқ электрохимия комбинати ишлаб чиқарадиган аммиак селитраси пахта ҳосилини оширишда жуда катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун комбинат коллективи меҳнат унумини тобора ошириб, маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтириш учун курашмоқда.

Бундан бир ярим йил илгари аппаратчи Анна Маслованинг технология процессларини энг қулай шароитда бошқариш учун бошлаган ижодий ташаббуси комбинат коллективи томонидан қўллаб-қувватланди ва жуда катта ижобий натижаларни берди. Машҳур аппаратчи, СССР Олий Советининг депутати Анна Ивановна Маслованинг новаторлиги шундаки, у аммиак селитра ишлаб чиқаришда белгиланган нормалар интервалини қисқартиб, нормал режимга тўла риоя қилиб, мавжуд ички резервлардан унумли фойдаланиш йўлларини топди. Бу метод бўйича ишлаш маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини камайтирди ҳамда кўп миқдорда хомаш'ё ва электр қувватини тежаш имкониятини яратди.

Яқинда Сталиногорск шаҳрида бўлиб ўтган химиклар конференцияси қатнашчилари новатор аппаратчи Маслованинг ўз тажрибаси ҳақидаги докладини зўр қизиқиш блан тингладилар. Ҳозир Иттифоқимиздаги барча азотчи аппаратчилар Анна Маслова методи блан ишламоқдалар. Чирчиқ электрохимия комбинатида 500 дан ортиқ ишчи технология процессларини а'ло даражада бошқариш учун ўзаро мусобақалашмоқдалар. Бу мусобақада пландан ташқари кўплаб маҳсулот ишлаб чиқараётган аммиак цехининг коллективи олдинда бормоқда. Ҳозир комбинатда нормал технология режимини бузиш ҳоллари илгаригига нисбатан 1,5 мартадан кўпроқ камайди. Натижада ишлабчиқаришнинг энг муҳим участкаларида меҳнат унуми 2 процентдан 8 процентгача ортди, 4 миллион сўмга яқин маблағ тежалди.

Маслованинг шогирдларидан Копосова, Зайдинова, Наумова каби илғор ишчилар ўзлари бошқараётган аппаратнинг аммиак синтези колоннасини мукаммал ўрганиш ва назорат-ўлчов асбобларини диққат блан кузатиб бориш орқасида катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Уларнинг ҳарбири ҳар ойда камида 10—15 минг киловатт соат электр қувватини тежаётирлар.

Генератор цехи коллективи ҳам бу мусобақага қўшилиб, дастлабки натижаларни қўлга киритди. Цехда технология процессига алоҳида э'тибор бериш натижасида агрегатларни ремонтсиз ишлатиш муддати бирмунча узайтирилди, иш унуми эса анча ошди. Бундай муваффақиятларга эришишда илғор ишчилардан Ташимов, Семенов, Греднев ўртоқлар катта ҳисса қўшдилар. Шунингдек, минерал ўғит цехининг коллективи ҳам технология процессини а'ло даражада бошқариш натижасида колхоз ва совхозларга пландан ташқари бирнеча 10 тонна юқори сифатли ўғит етказиб берди. Ишчилардан Мария Коротина, аппаратчи Самат Сейлов, машинист Антонина Ринкова, смена бошлиғи Василий Котляров, слесарьлар бригадасининг бошлиғи Максим Пашкун, инженерлардан Омон Ил'ёсов ва Тамара Позднякова каби ўртоқлар ўзларининг фидокорона меҳнатлари учун Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати қилиб кўрсатилдилар.

Ишлаб чиқаришда технология процессини а'ло даражада бошқариш учун бошланган мусобақа натижасида кўпгина ишчи ва инженер-техник ходимлар мураккаб аппаратларни мукаммал эгалладилар, назорат-ўлчов асбобларидан усталик блан фойдаланишни ўргандилар, қўшни ишлабчиқариш участкалари блан мустаҳкам алоқада ишлайдиган бўлдилар.

Лекин бу ватанпарварлик ҳаракатини янада ривожлантириш ишига комбинат ма'мурияти ва партия ташкилоти етарли э'тибор бермаётир. Илғор иш методларини кенг пропаганда қилишда, социалистик мусобақани ташкил этишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Комбинат раҳбарлари ҳарқандай янгилик кенг оммалаштирилса, қўллаб-қувватланса ва амалий ишга татбиқ қилинсагина кутилган натижаларни бериши мумкин эканлигини унутаётирлар. Шунинг орқасида кўпгина цехларда илғор иш методларини ишлабчиқаришга жорий қилиш оқсамоқда. Комбинат марказий лабораторияси ва меҳнат бўлими энг яхши аппаратчиларнинг иш тажрибаларини ўрганиш ва оммалаштиришни асоссиз равишда орқага судрамоқдалар. Кўпгина қимматли янгиликлар, ишлабчиқаришга фойда келтирадиган муҳим тажрибалар шу сабабли натижасиз қолиб келмоқда. Ўтган 6 ой ичида оммалаштирилиши зарур бўлган илғорлар тажрибалари ва иш методларининг ярми ҳам ишлабчиқаришга жорий қилинмади.

Анна Маслова методи бўйича ҳарбир цехда, ҳарбир агрегатда технология процесси қандай бажарилаётганлигини систематик равишда кузатиб, анализ қилиб бориш зарур. Бунда ишлабчиқариш командирлари — смена ва бўлим бошлиқлари, цех техноруклари катта роль ўйнайдилар. Лекин катта ижодий кучга эга бўлган комбинат инженер-техник ходимлари ўртасидаги оммавий-сиёсий ишлар қониқарсиз ташкил этилган. Кўпгина цехлардаги смена бошлиқлари илғорлар тажрибасини ўрганишга бағишланган ишлабчиқариш кенгашларида қатнашмайдилар. Комбинат техника совети (раиси бош инженер ўртоқ Бурлаченко) ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда ёш мутахассисларни илмий-текшириш ишларига жалб қилиш тўғрисидаги масалани бирнеча бор муҳокама қилмоқчи бўлди. Аммо ҳозиргача ҳам бу иш амалга ошмай келмоқда.

Комбинат цехларида жуда мураккаб назорат-ўлчов асбоблари бор. Мураккаб химиявий реакцияларни бошқариб борувчи аппаратчилар кейинги вақтларда айрим машиналарнинг ба'зи қисмларини эскириб, ишдан чиқиб қолганлиги туфайли бирмунча қийинчиликларга учрамоқдалар. Назорат-ўлчов асбоблари цехида эса анча вақтдан бери керакли қўшимча қисмлар, ҳисобга олучи аппаратлар йўқ. Бу ҳол айрим участкаларда ишлабчиқаришнинг нормал бўлишига тўсқинлик қилмоқда.

Комбинат раҳбарлари юқоридаги камчиликларни тезда тугатиш учун амалий чоралар кўришлари ва корхона коллективининг янада унумли ишлаши учун ҳамма имкониятларни яратиб беришлари керак.

А. ФЕДИН.

Ишлабчиқариш илғорларининг тажриба олмошиш кечаси

«Таштекстильмаш» заводида ишлабчиқариш илғорларининг тажриба олмошиш кечаси бўлиб ўтди. Бунда Москвадаги Сталин номли автозавод, «Калибр» ва «Фрезер» заводларида бўлган «Таштекстильмаш» заводининг слесари ўртоқ Титов пойтахт заводларида ишлаётган новаторлардан ўрганган прогрессив иш методларини завод ишчиларига сўзлаб берди.

Шундан сўнг корхонанинг 1-нчи цех токари ўртоқ Мосин ҳарбир операцияда меҳнат унумини ошириш ва ихтиро'чилик соҳасида эришаётган ютуқларини гапирди.

— Мен, — деди ўртоқ Мосин, — муҳим иш процессини такомиллаштириш блан станок оборотини тезлаштирдим. Натижада меҳнат унуми икки баравар ошди ва маҳсулотнинг сифати ўтган вақтларга нисбатан бирмунча яхшиланди. Ҳозир мен смена нормасини бирярим-икки баравар ошириб бажармоқдаман. Ишлабчиқараётган маҳсулотим нуқул юқори сифат блан қабул қилинмоқда.

Тажриба олмошиш кечасида сўзга чиққан ҳар иккала ишлабчиқариш илғорларининг иш тажрибалари завод коллективида катта таассурот қолдирди. Кечага қатнашган 450 дан ортиқ ишчига «Корабль командири» кинофильми қўйиб берилди.

Н. КАЗАКОВ,

Завод касаба союз комитетининг раиси.

Паркентда унитилган муҳим соҳа

Қишлоқ аҳолисига кино кўрсатиш, — иделогик жиҳатдан та'сир кўрсатишнинг энг муҳим воситаларидан биридир. Броқ Паркент район маданият бўлими қишлоқ меҳнаткашларига кино кўрсатиш ва маданий-оқартув ишларини яхшилашга юзаки раҳбарлик қилмоқда. Район маданият бўлими қарамоғида иккита кўчма ва битта доимий кино установка бор. Бўлим ихтиёрига автомашина ҳам берилган. Аммо бу катта имкониятлардан ёмон фойдаланилаётгани натижасида аҳолига кино хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилмаган. Районда кинофильмлар кўрсатиш плани системали равишда бажарилмаётир. Шу йилнинг 6 ойи мобайнида колхозчиларга фақат 23 марта кино кўрсатилган, холос.

Район маданият уйидаги доимий кино-театрда ҳам тамошабинларга хизмат кўрсатиш талабга жавоб бермайди. Кўп вақт бу ерда тартибсизлик юз бериб туради. Киномеханикларнинг беларволиги блан фильмлар бузиб кўрсатилади. Масалан, «Бой ила хизматчи» фильми кўрсатилганда ана шундай аҳвол юз берди. Район марказида ёзги кино майдони қурилишга қурилди-ю, лекин фойдаланилмасдан шу бўйи ташлаб қўйилди.

Район маданият бўлимида тез-тез нарядлар ёзилиб турилади ва унда колхозларга кўчма кино юборилгани кўрсатилади. Аслида ундай эмас. Наряд колхозларга бориш учун ёзилса ҳам, кино фильмлар бошқа жойларга олиб бориб қўйилади.

Масалан, Номданак қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозга 8 июньда бир марта кўчма кино борди. Киномеханикларнинг айби блан кечаси соат 1 дан кейин жуда оз кишига кино қўйиб берилди. Сеанс бошланишини узоқ кутган колхозчилар кино кўрмай қайтиб кетдилар. 23 июньда Шампан винолар совхозида кино кўрсатилгани ҳолда, нарядга «Охунбобоев номли колхозда кино кўрсатилди» деб қалбаки наряд ёзилиб, кўзбўямачилик қилинган. Молотов номли колхозда 5 марта кино кўрсатилган эмиш... Ваҳоланки киномеханиклар кинони наридан-бери болаларга кўрсатиб, жўнаб қоладилар. Колхозчиларга эса олдиндан хабар қилинмайди. Калинин номли колхоз а'золари январь ойида бир марта кино кўрганларича яна қайтиб кино кўрмадилар. Шундан кейин кўчма кино колхозга икки марта олиб борилди. Лекин киномеханиклар «аппарат бузуқ» деб кино кўрсатмай қайтиб кетдилар.

Паркент районида фақат кино хизмати кўрсатишгина эмас, аҳоли ўртасида лекция пропагандаси ҳам ёмон аҳволда. Маданият бўлими ҳузурида лекторлар группаси бор. Бунга 19 кишидан иборат катта куч жалб этилган. Афсуски, лекторлар группасининг раҳбари ўртоқ С. Хисомитдинов ишончга яраша ишламаётир. Июнь ойида аҳоли ўртасида бор-йўғи 3 марта лекция ўқилган. Июль, август ойларида ҳам лекция ва суҳбатлар жуда кам ўтказилди. Ўртоқ С. Хисомитдиновнинг ўзи эса битта ҳам лекция ўқимади. М. Саидов, Р. Акбаров, Т. Абдуллаев, И. Ким каби лекторлар лекция ўқишга мутлақо қатнашмаётирлар. Врач А. Усмонов соғлиқни сақлаш темасида «Коммуна» колхозида лекция ўқишга ва'да қилиб путёвка олган бўлса ҳам, у лекция ўқишга бормади.

Район маданият уйида битта ҳам тўгарак ташкил қилинмаган. 29 моддадан иборат тузилган иш планнинг фақат 2 та пункти бажарилган, холос. Унда ҳечқандай оммавий-тарбиявий ишлар олиб борилмаётир. Район марказидаги чойхоналарда ҳам маданий-оқртув ишлари йўлга қўйилмаган.

Маданият бўлими ихтиёрида бой китоб фондига эга бўлган бирнеча қишлоқ ва район кутубхонаси бор. Лекин район кутубхонаси томонидан шу вақтга қадар битта ҳам кўчма кутубхона ташкил қилинмаган, китобхонлар конференцияси ўтказилмаган.

Паркент қишлоқ совети ҳузуридаги кутубхона ноқулай бинога жойлаштирилгани устига, кутубхона ходими З. Султонова саводсиз, у китобхонларнинг талабига яраша ишламаётир. Чангихисарак қишлоқ совети ҳузуридаги кутубхонада ҳам аҳвол бундан сра қолишмайди.

Район ижроия комитети маданият бўлими ходимларининг қандай ишлаётганидан хабардор эмас. Ижроия комитет маданият бўлими мудири ўртоқ А. Тўхтабоевнинг докладини эшитди ва бу ҳақда тегишли тадбирлар белгиланган қарор қабул қилди. Афсуски, бу қарорнинг бажарилиши ҳануз текширилмаётир. Шуни ҳам айтиш кераки, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Р. Акбаров маданият бўлимига А. Тўхтабоевни мудир қилиб тайинлаб, катта хатога йўл қўйди. Чунки, Тўхтабоевнинг бу ишга мутлақо қобилиятсиз эканлиги олдиндан ма'лум эди. У, ғаллакорлар, пахтакорлар ва чорвадорларга маданий хизмат қилиш, улар ўртасида маданий-сиёсий ишлар, лекция пропагандасини кенг йўлга қўйиш каби мас'улиятли ишни эплайолмаётир. Шунинг учун ҳам районда меҳнаткашларга кино хизмати кўрсатиш, улар ўртасида маданий-оқартув ишларини олиб боришда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Район партия комитети ва район ижроия комитети маданият бўлими ишига жиддий э'тибор беришлари ва меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган маданий-оқартув ишларининг савиясини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш учун зарур тадбирларни тезда амалга оширишлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Суратда: Тошкентдаги Тельман номли маданият ва истироҳат боғи.

Б. Мазур фотоси.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

Гулистон районида

ЯНГИ УЙ-ЖОЙЛАР

Гулистон районида ишчи, хизматчи ва колхозчилар учун янги типдаги уй-жойлар қуриш иши кенгаймоқда. Хрущчев номли колхозда 25 та, Фрунзе номли колхозда 38 та, шунингдек бошқа колхозларда ҳам меҳнаткашлар учун янги типда уй-жойлар қурилмоқда. 2-нчи МТС ишчи, хизматчилари учун 5 та янги уй, район марказида 6 квартирадан иборат икки қаватли уй қурилиб бўлди. Бундан ташқари район марказида ҳам якка тартибда уй-жой қуриш иши кенгайиб бормоқда. Ҳозир 20 дан ортиқ киши давлатдан қарз олиб якка тартибда уй қуришга киришди.

ЙУЛ ҚУРИЛИШИ

Фрунзе номли, Андреев номли, «Красная Заря» колхозларини район маркази ва пахта пункти блан боғлайдиган тош йўл йўқлигидан ҳар йили қишда катта қийинчиликлар бўлар эди. Бу йил колхозлар блан район маркази ўртасида 6 километрли янги йўл қурилиб, шағал ётқизилди. Йўлни кесиб ўтадиган катта ариқларга кўприклар қурилди.

БОҒЧА ВА ШИЙПОНЛАР

Пушкин номли колхоз правлениеси колхозчи аёлларга қулай меҳнат шароити яратиб бериш мақсадида марказий болалар боқчаси учун янги бино қурди. Яхши жихозланган болалар боқчасининг янги биносида ҳозир колхозчи аёлларнинг 45 боласи тарбияланмоқда. Бундан ташқари колхоз бригадаларида колхозчиларни яхши ва маданий дам олишлари учун 4 та янги типда дала шийпони қурилиб, тўла жиҳозланди.

ЎРТА МАКТАБ УЧУН ҚЎШИМЧА БИНО

Район марказидаги 1-нчи мактаб йилдан-йилга кенгайиб, унда ўқучи болалар сони кўпаймоқда. Синфлар сони ҳам ортмоқда. Ўтган йили мактабнинг синф хоналари етишмагани учун район ташкилотлари бу ўрта мактабга 4 хоналик қўшимча бино қуриш учун маҳаллий бюджет ҳисобидан маблағ ажратган эди. Ҳозир мактабнинг 4 хоналик биноси қурилиб бўлди.

Ўзбекистон рассомларининг янги плакатлари

Яқинда Ўзбекистон рассомлари қишлоқ хўжалиги темаларига бағишланган сиёсий плакатлар яратиш юзасидан олиб бораётган ижодий ишларини тамомладилар.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. Уфимцев «Юқори ҳосил усталарига шон-шарафлар бўлсин» деган ажойиб плакатида социалистик меҳнат қаҳрамони ўзбек қизининг порлоқ образини яратган.

С. Мальтнинг янги плакати совет кишиларини мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб беришда муносиб хисса қўшишга чақиради.

Рассом М. Рейх ҳам ўзининг реалистик, агитацион руҳдаги янги плакатларини тугатди. У яратган бир плакатда пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси, ўтган йили 78 тонна пахта терган Пўлат Ражабовнинг илғор тажрибаси оммалаштирилади ва бошқаларни ундан ўрнак олишга чақирилади. М. Рейх яратган бошқа бир плакатда пахта нобудгарчилигига қарши кураш темаси акс этдирилган.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Н. Кашина фан чўққиларини эгаллашга да'ват этучи янги плакат яратди.

О. АПУХТИН.

Ҳаваскорлар тўгарагида

Чиноз район маданият уйи ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлар тўгараги (раҳбарлари Т. Умурзоқов) намунали ишлаб, колхозчиларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Тўгарак а'золари учун яхши шароит яратилган, улар чолғу асбоблари блан етарли та'минланганлар.

Тўгарак а'золари «Ўзбекистон ССР Гимни», «Чевар қизлар», «Давра қўшиғи»ни ва бошқа оммавий қўшиқларни ўргандилар, Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драмасини саҳнага қўйдилар.

С. МЎМИНОВ.

Район маданият бўлими жиддий ёрдамга мухтож

Ишдан кейин, кечки пайт икки ўртоқ биргалашиб дам олишга қарор қилиб, қишлоқ кутубхонасига боришди. Броқ кутубхона қулф эди. Бу ҳолдан улар қаттиқ ранжидилар.

— Бу қанақаси, қачон қарасанг қулф. Истаган вақтингда китоб, ёки газета, журнал ўқиёлмасанг, бунақанги кутубхонанинг нима кераги бор, — деди улардан бири.

— Ҳечким суриштирмагандан кейин аҳвол шу-да, деди — иккинчиси. Шу блан ҳар иккала ўртоқ ноилож шахмат ўйнагани чойхонага қараб йўл олдилар.

Катта кўчадаги пахта пункти рўпарасида қизил чойхона жойлашган. Бу ер жуда ғовжум. Йўловчилар ҳам, қишлоқдаги қариялар ҳам шу ерда. Лекин чойхонада тартиб ўрнатилмаган. Ҳамаёқ чанг-тўзон, палослар ифлос, ўтиргани жой топиб бўлмайди. Шу куни ёшлар қишлоқдан маданий дам олиб, кўнгил очадиган жой тополмай, уйларига қайтиб кетишга мажбур бўлдилар.

Пискент район, Миротали қишлоқ советидаги бундай кўнгилсиз аҳволни райондаги бошқа колхоз ва қишлоқларда ҳам учратиш мумкин. Бу ерда ёшларнинг маданий дам олишлари учун дурустроқ сайргоҳ жойлар, мунтазам ишлаб туручи кутубхона топилмайди.

Мана, Сайид қишлоғининг маркази. Кўча юзидаги кўримсизгина, пасқам ва жуда тор бинога қишлоқ кутубхонаси жойлашган. Кутубхона ходимига биронта китобни сўраб мурожаат қилсангиз, бир соат овора бўлиб қидиргандан сўнг, охири.

— Бизда бундай китоб йўқ, — деб жавоб беради.

Кутубхоначи ўртоқ Марҳамат Йўлдошева ўз ишига ниҳоят даражада совуққонлик блан қарайди. Кутубхонада тартиб йўқ. Кундалик газета-журналлар топилмайди. Қишлоқ советининг раиси ўртоқ Усмон Йўлдошев эса, кутубхона ҳолидан мутлақо хабар олмайди. Бу кутубхона ҳам кўп вақт ёпиқ бўлади.

Юқоридаги фактлар Пискент район ижроия комитети маданият бўлимининг қишлоқда маданий-оқартув муассасалари ишини яхшилаш ва меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиш ишига мас'улиятсизлик блан қараб келаётганлигини кўрсатади. Район маданият бўлимининг мудири ўртоқ Шохалимова блан гаплашганингизда, у қишлоқ жойларидаги маданий-оқартув муассасаларининг ишини яхши деб кўрсатишга уринади. Аммо жойлардаги ҳақиқий аҳвол раҳбарлар қўлидаги ма'лумотларга сира ҳам тўғри келмайди.

Районда 4 та қишлоқ кутубхонаси ва 7 та ўқишхона бор. Булардан ташқари бирнеча колхозларда ўқишхоналар ташкил қилинган. Лекин бу кутубхона ва ўқишхоналарнинг иши қишлоқ меҳнаткашлари талабига жавоб бермайди. «XIX партс'езд» ва Калинин номли колхозлардаги ўқишхоналар айниқса ёмон аҳволда.

Дала ишлари қизғин бораётган шу кунларда маданий-оқартув ишларининг маркази дала шийпонларига кўчирилиши керак. Лекин район маданият бўлими дала шийпонларини жиҳозлаш, кўчма кутубхоналар ташкил қилиш иши блан шуғулланмаётир. Бу ишда кутубхона ходимлари ҳам ташаббус кўрсатмаётирлар.

Бу фактлардан район маданият бўлимининг жиддий ёрдамга мухтож эканлиги кўриниб турибди. Район ижроия комитети бу бўлимнинг ишини тубдан яхшилаш ва қишлоқ жойларидаги маданий-оқартув муассасаларининг фаолиятини жонлантириш учун тегишли тадбирларни амалга ошириши керак.

Т. ОРИПОВ,

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ НАЗАРИЯСИНИ ЎРГАНУЧИЛАРГА ЁРДАМ

КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИНГ АСОСИЙ ТАРАҚҚИЁТ БОСҚИЧЛАРИДАГИ СТРАТЕГИЯ ВА ТАКТИКАСИ

Совет жамиятининг улуғ ташкилотчиси ва илҳомлантиручи кучи бўлган коммунистик партия СССР халқларини коммунизм ғалабаси сари ишонч блан олиб бормоқда. Бизнинг партиямиз ўз фаолиятида жамият тараққиёт қонунларини тўғри акс этдирадиган ва бутун ижтимоий ҳаётни коммунистик асосда қайта қуриш йўлини кўрсатиб берадиган марксча-ленинча назарияга доимо амал қилади. Пролетариатнинг синфий курашига раҳбарлик қилиш тўғрисидаги фан бўлган революцион стратегия ва тактика — Коммунистик партиянинг жанговар қуролидир.

Революцион стратегия ва тактиканинг асослари пролетариатнинг улуғ устозлари бўлган Маркс ва Энгельс томонидан берилган эди. Партиямизнинг гениал ташкилотчиси ва доҳийси В. И. Ленин янги тарихий шароитларда Маркс — Энгельснинг тактикага оид асосий қоидаларини ривожлантирди, уларни янги идеялар ва қоидалар блан тўлдирди, уларни шу масалага оид қоида ва раҳбар кўрсатмаларнинг мунтазам системаси қилиб бирлаштирди. Ленин ишининг улуғ давомчиси И. В. Сталин пролетариатнинг синфий курашига раҳбарлик қилиш тўғрисидаги фанга муҳим ҳисса қўшди. У сиёсий стратегия ва тактика тўғрисидаги марксча-ленинча қоидаларни умумлаштирди ва бир қатор масалаларда уни янада ривожлантирди.

Марксизм-ленинизм классикларининг асарларида, партия с'ездлари, конференциялари ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларида стратегик ва тактик раҳбарлик масалаларига оид ғоят қимматли кўрсатмалар бор. Буларда сиёсий курашнинг бутун йўллари, унинг хилма-хил шакл ва методлари кўрсатиб берилганки, бизнинг партиямиз буларни ўз тараққиётининг турли босқичларида—чоризм, помешчик ва буржуазияга қарши курашда, пролетариат диктатураси ғалабаси ва мамлакатимизда социалистик жамият қуриш учун олиб борилган курашда қўлланиб келди.

I

Марксизм-ленинизм сиёсий стратегиянинг вазифаси ишчилар ҳаракати қандай йўл блан бориши ва партия программасида қўйилган мақсадларга эришиш учун пролетариат душманга мумкин қадар осонлик блан зарба бераоладиган асосий йўлни белгилаб беришдан иборатдир деб та'лим беради. Стратегиянинг бир қисми бўлган тактиканинг вазифаси пролетариатнинг кураш формаларини ва уни уюштириш формаларини ишлабчиқишдан ҳамда стратегиянинг муваффақият қозонишини та'минлаш учун улардан тўғри фойдаланишдан иборатдир.

Стратегия ва тактика ишчилар ҳаракатининг суб'ектив томони блан, я'ни пролетариатнинг муайян мақсад йўлида онгли ва планли ҳаракат қилиши блан бевосита боғлиқдир. Лекин шу блан бирга сиёсий стратегия ва тактика об'ектив шароитларни: мамлакатнинг иқтисодий аҳволини, капитализмнинг қай даражада тараққий қилганлигини, пролетариатнинг ва унинг теварагидаги синфларнинг стихияли ҳаракатини ҳисобга олади. Стратегия ва тактика бу об'ектив процессларни бекор қилаолмайди ва ўзгартираолмайди, лекин бу процессларни ҳисобга олиши, об'ектив қонуниятларни тўғри билиб олишга асосланиши керак. Фақат шундай қилингандагина партия ижтимоий тараққиётнинг боришига та'сир кўрсатаолади, пролетариатнинг озодлик учун олиб борадиган курашига муваффақият блан раҳбарлик қилаолади.

Сиёсий стратегия ҳам, тактика сингари, пролетариат олиб борадиган синфий курашнинг конкрет тарихий шароитларига, революциянинг у ёки бу босқичида партия программаси томонидан ўртага ташланадиган вазифаларнинг характерига қараб ўзгаради. Партиямиз вужудга келгандан бери ўтган вақт давомида мамлакат ҳаётида бўлган уч асосий тарихий бурилишга мувофиқ суратда уч хил стратегик план бўлганлиги ма'лум.

Биринчи тарихий бурилиш йигирманчи асрнинг бошларида (тахминан 1903 йилда) бўлиб ўтган, бу даврда партия самодержавиени йиқитишни ва демократик республикани қўлга киритишни (программа минимумни) биринчи навбатдаги вазифа қилиб қўйган эди. Бу даврда икки стратегик план: большевик-ленинчилар плани блан меньшевиклар плани ўртасида кураш борди.

Меньшевистик стратегик планда пролетариат блан либераль буржуазияни келиштириб туриб, чоризмга асосий зарба бериш кўзда тутилган эди. Бунда, революцияда гегемонлик роли либераль буржуазияга берилган эди. Меньшевиклар ишчилар синфини буржуазиянинг ёрдамчисига айлантириб қўйдилар, асосий революцион кучлардан бири бўлган деҳқонларни эса бутунлай назарга олмадилар. Бу оппортунистик реакцион план эди. Меньшевиклар янги тарихий даврда, я'ни ишчилар синфи мустақил сиёсий кучга айланган даврда революция фақат ишчилар синфининг гегемонлиги остида муваффақият блан ривожланиши мумкинлигини инкор қилдилар.

Большевикларнинг стратегик плани меньшевикларнинг стратегик планидан тубдан фарқ қилар эди. Большевистик стратегик планда пролетариат блан деҳқонлар ўртасида иттифоқ тузиш ва либераль буржуазияни бетараф қолдириш йўли блан чоризмга асосий зарба бериш кўзда тутилган эди. Бунда революцияда йўлбошчилик, гегемонлик роли изчил, ягона революцион синф бўлган пролетариатга берилган эди. Большевиклар ишчилар синфи блан деҳқонларгина буржуа-демократик революциясида ҳаракатлантиручи куч бўлаоладилар, фақат шу икки синф ўртасида пролетариат раҳбарлигида иттифоқ тузилгандагина халқ чоризм устидан қат'ий ғалаба қозонаолади деб ҳисобладилар ва бу фикр кейинчалик тамомила тасдиқланди.

Большевистик стратегия буржуа-демократик революциясида пролетариат гегемонлигини илгари суриб, бу революциянинг ўсиб социалистик революцияга айланиш имкониятига ва заруратига асосланди. В. И. Ленин 1905 йилда ўзининг «Демократик революцияда социал-демократиянинг икки тактикаси» деган машҳур асарида буржуа-демократик революциясининг ўсиб социалистик революцияга айланиш назариясини доҳиёна тарзда асослаб берди.

Партиямизнинг стратегик плани буржуа-демократик революциясининг ғалабаси учун олиб борилган курашининг ҳамма босқичларида (1903 йил — 1917 йил февраль) ўзгармай қолди, тактика эса революциянинг кўтарилиб ва пасайиб туришига қараб ўзгариб турди. 1903 — 1905 йиллардаги революцион кўтарилиш даврида партия ҳужум тактикасини олиб борди. Бу даврда сиёсий ишташлашлар, намойишлар, қуролли қўзғолонлар, Давлат думасини байкот қилиш каби кураш формалари биринчи ўринга қўйилди. Революция мағлубиятга учрагандан ва Столипин реакцияси бошлангандан кейин эса партия чекиниш тактикасига ўтишга мажбур бўлди.

Ленин «Коммунизмда болаларча «сўллик касали» деган революцион стратегия ва тактика масалаларига оид ўзининг классик асарида шундай деб ёзган эди: «Революцион партиялар билимларини тўлдиришлари лозим. Улар ҳужум қилишга ўрганган эдилар. Энди бу фанни тўғрироқ чекинишни ўргатадиган фан блан тўлдириш зарурлигини англашга тўғри келади. Тўғри ҳужум қилишга ва тўғри чекинишга ўрганмасдан туриб ғалаба қозонмоқ мумкин эмаслигини англашга тўғри келади, — ва буни революцион синф ўзининг аччиқ тажрибасида англашга ўрганаётир» (Асарлар, т. 31, 12 бет).

Партия яна подпольеда ишлашга мажбур бўлган Столипин реакцияси йилларида ишчилар синфининг оммавий революцион ташкилотлари маданий-оқартув, кооператив, страхование ташкилотлари ва бошқа легал ташкилотлар орқали иш олиб борди. Большевиклар подпольедаги ишни легал имкониятлар блан моҳирона қўшиб олиб бордилар. Улар Давлат думасида, кооператив ва страхование жамиятларида, хуллас оммани ўзларига эргаштириш, уни янги революцион жангларга тайёрлаш учун озгина бўлсада имконият бўлган ҳамма ерда иштирок этдилар.

Большевиклар партияси янги революцион кўтарилиш бошланиши блан (1912—1914 йиллар) ишчилар ҳаракатига бош бўлди ва уни ўз байроғи остида янги революция томон бошлаб борди. Бу — биринчи жаҳон урушини тўхтатиб қўйган дастлабки жанглар эди. Биринчи жаҳон уруши даврида партиямиз халқаро ишчилар ҳаракатидаги пролетар интернационализми ва социализм ишига охиригача содиқ бўлиб қолган бирдан-бир пролетар партияси эди. У оммани империалистик урушни граждандар урушига айлантириш учун курашга, ўз империалистик ҳукуматига қарши кураш олиб боришга, империалистик урушга қарши барча мамлакатларда олиб борилаётган курашни қўллаб-қувватлашга уюштирди. Бунда большевиклар партияси уруш, сулҳ ва революция масалаларига оид марксча-ленинча назария ва тактикага, жаҳон империализм фронти занжирининг энг заиф жойидан узилиши мумкинлиги тўғрисидаги, социализмнинг дастлаб бирнеча ёки ҳатто айрим олинган бир капиталистик мамлакатда ғалаба қозониши мумкинлиги тўғрисидаги Лениннинг доҳиёна хулосасига амал қилди. Россиянинг ишчилар синфи коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида дун'ёда биринчи бўлиб жаҳон империализмининг жаҳон уруши давомида заифлашганлигидан фойдаланди, чоризмни ағдарди ва социалистик революциянинг муқаддимаси бўлган буржуа-демократик революциясининг ғалаба қозонишини та'минлади.

II.

Халқ 1917 йил февральда чоразм устидан ғалаба қозонгандан кейин иккинчи тарихий бурилиш бошланди, бу 1917 йил октябригача давом этди.

Ма'лумки, Россияда чоризм ағдарилгандан кейин икки ҳокимиятчилик вужудга келди: буржуа мувaққат ҳукумат блан бир қаторда яна бир ҳокимият — ишчи ва солдат депутатлари совети вужудга келди. Икки диктатура, икки ҳокимият: буржуа диктатурасини амалга оширган мувaққат ҳукумат блан пролетариат ва деҳқонлар диктатурасини амалга оширган Советлар бир-бирига ўралашиб кетди. Броқ советларга раҳбарлик қилишни меньшевик ва эсерлар ўз қўлларига олганликлари учун Советлар ҳокимиятни ўз ихтиёрлари блан буржуазияга топширдилар.

Бу даврда ҳам икки стратегик план: меньшевик-эсерларнинг стратегик плани блан большевикларнинг стратегик плани ўртасида кураш борди. Меньшевик-эсерлар стратегияси Советларни ҳокимиятдан аста-секин четлатиб бориб бутун ҳокимиятни буржуазия қўлига олиб беришни кўзда тутар эди. Бунда энг зарур ва муҳим масалалар бўлган сулҳ ва уруш, миллий ва аграр масалаларни ҳал қилиш нома'лум вақтгача кечиктирилган эди. Меньшевик-эсерлар стратегиясида капиталист ва помешчиклар ҳукмронлигини сақлаб қолиш, империалистик буржуазия ҳокимиятини мустаҳкамлаш кўзда тутилган эди.

Большевикларнинг стратегик плани бу планга мутлақо қарама-қарши эди. У пролетариат ва камбағал деҳқонларнинг бирлашган кучлари блан буржуазия ҳокимиятини тугатиш, Советлар республикаси шаклидаги пролетариат диктатурасини ўрнатиш, империализм блан алоқани узиш ва урушдан чиқиш, собиқ Россия империясидаги мазлум миллатларни озод қилиш, помешчик ва капиталистларни экспроприация қилиш ва социалистик хўжаликни ташкил қилиш учун шароит тайёрлаш заруратига асосланган эди. Большевикларнинг янги тарихий бурилишга мувофиқ бўлган бу янги стратегик плани Лениннинг машҳур Апрель тезисларида ва 1917 йил апрельда бўлиб ўтган партия конференциясининг қарорларида ҳартомонлама ишлаб чиқилган эди.

Партиянинг социалистик революцияни тайёрлаш давридаги тактикаси асосий стратегик мақсаддан келиб чиқар эди. У мамлакатдаги синфий кучларнинг янгича вазиятига асосланган эди. Агар чоризмни ағдариш учун олиб борилган кураш либерал буржуазияни бетараф қолдирган ҳолда пролетариат блан бутун деҳқонлар ўртасида иттифоқ тузиш шиори остида ўтган бўлса, социалистик революция ўрта деҳқонни (у, кураш пролетариат фойдасига ҳал бўлгунча пролетариат блан буржуазия ўртасида иккиланиб турди) бетараф қолдириб туриб, пролетариат блан камбағал деҳқонлар ўртасида иттифоқ тузилгандагина ғалаба қозонаолар эди.

Партиянинг асосий тактик вазифаларидан бири социалистик революциянинг оммавий, сиёсий армиясини тузишдан иборат эди. Одатда ҳарбий қўмондонликлар урушнинг бошида тайёр армияга эга бўладилар, партия эса ўз армиясини кураш процессида, синфларнинг тўқнашиш жараёнида, омма ўз тажрибасида партия сиёсатининг тўғрилигига ишонч ҳосил қилишига қараб тузиши керак. Партиянинг вазифаси омманинг стихия тарзида келиб чиқаётган ҳаракатига раҳбарлик қилишдан, бу ҳаракатга ташкилий тус беришдан ва оммани орқасидан эргаштириб боришдан иборат эди.

Коммунистик партия Октябрь революциясини тайёрлашнинг бутун даврида оммавий революцион ҳаракатнинг стихияли кўтарилишига таяниб иш кўрди ва бу ҳаракатга танҳо ўзи раҳбарлик қилиб келди. Бу октябрь қўзғолонини амалга ошириш учун оммавий-сиёсий армия тузишни енгиллаштирди. Бу ҳол Октябрь қўзғолони натижасида ҳокимиятнинг бир партия — коммунистлар партияси қўлига ўтишига сабаб бўлди.

Большевиклар тактикасининг Октябрь революциясини тайёрлаш давридаги яна бир характерли хусусияти шундан иборат бўлдики, большевиклар меньшевик ва эсерларнинг муросачи, майда буржуа партияларини ажратиб қўйиш учун қат'ий кураш олиб бориб, оммага танҳо ўзлари раҳбарлик қилдилар.

Ғўза парваришини йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишлари блан боғлаб олиб борайлик!

☆

Мўл ҳосил илғорлари

Ховос районидаги МТС ва колхозларнинг комсомол-ёшлар бригадалари пахта ҳосилини ошириш учун зўр бериб курашмоқдалар.

МТСнинг Карл Маркс номли колхозда хизмат қилаётган механизаторлари 4550 гектар ердаги ғўзани парвариш қилиб, топшириқни 120 процент адо этдилар. Механизаторлар ғўза парваришини а'ло сифатда ўтказиш блан бирга шу даврда 1300 килограмм ёнилғини тежадилар.

Универсалчилардан Мамарасулов, Бойзақов ва Хатамов ўртоқлар 1200—1300 гектар ердаги ғўзани парвариш қилиб, социалистик мусобақада ғолиб чиқдилар. Трактор бригадасининг а'золари ўзлари бириктирилган бригадаларнинг бошлиқлари ва агрономлар блан маслаҳатлашиб айрим карталарни август ойида ҳам парвариш қилмоқдалар.

Райондаги Каганович номли колхознинг ўртоқ Сарибоев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг а'золари 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар ғўза парваришини намунали ўтказиб, мажбуриятга яраша ҳосил тўпламоқдалар. Шу бригаданинг Ғ. Шералиев, Н. Бибатов ўртоқлар бошлиқ звеноларида ғўзалар айниқса серҳосил бўлиб етишмоқда.

Қ. НУРАНОВ.

* * *

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг 1-нчи бўлимидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси кандидати, коммунист ўртоқ Сумина бошлиқ бригада ғўза парваришини уюштиришда бўлимдагина эмас, балки бутун совхоз бўйича биринчи ўринда бормоқда. Бригада ишчилари бу йил 58 гектар ернинг ҳар гектаридан 53 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқда. Бригаданинг 5 та звеносида ҳам меҳнат тўғри ташкил этилган. Шунинг учун ҳам ҳарбир иш графикда белгиланган муддатларда бажарилмоқда.

Бригадада ғўзалар тўрт марта чопиқ, беш марта культивация қилинди. Айрим участкаларда ғўзалар ҳатто 3—4 марта озиқлантирилди. Ҳозирги кунда кўпчилик майдонда ғўзаларни суғориш ва ба'зи карталарда чопиқ ишлари давом эттирилмоқда.

Шунингдек, совхознинг 6-нчи бўлимидаги коммунист Сайдалиев бошлиқ бригадада ҳам ғўза парвариши тўхтовсиз давом эттирилмоқда. Бригададаги звенолар ўртасида гектаридан 60 центнердан ҳосил етиштириш учун социалистик мусобақа кучайтириб юборилди. М. Давлатова бошлиқ звено а'золари ҳар гектардан 65 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Д. ТОШХЎЖАЕВ.

* * *

Ўртасарой районидаги Киров номли колхознинг Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси қатнашчиси Маҳкам Сиддиқов бошлиқ бригада а'золари бу йил ҳар гектар ердан контрактация шартномасидаги 26 центнер ўрнига давлатга 45 центнердан пахта топширишга қарор қилган эдилар. Колхозчилар мавсумда ғўза парваришини намунали ўтказиб мўл ҳосил тўплашда катта ютуқларга эришдилар. Бригада а'золари август ойи бошида далаларни текшириб, ғўзаларни бирма-бир кўздан кечириб чиқдилар. Натижада 90 гектар майдондаги ғўзани август ойида яна бир марта чопиқ, культивация қилиш, 2 марта суғориш ва бир талги суғоришда яна маҳаллий ўғит блан озиқлантиришни лозим топдилар.

Азамат колхозчилар ўз сўзларининг устидан чиқдилар. 15 августгача ғўзалар бир марта чопиқ қилинди, бир марта қондириб суғорилди. Ҳозир ғўзалар культивация қилинмоқда, айрим далаларда графикка мувофиқ суғориш ишлари давом этаётир.

И. ИБОДОВ.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси, Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг бригада бошлиғи С. Холматов яқинда Москвадан қайтиб келди. У шу куниёқ ўз участкасини бориб кўрди. **Суратда:** ўртоқ **С. Холматов** (ўнгда) звено бошлиғи **У. Кенжаев** блан суҳбатлашмоқда. **А. Палехов** фотоси.

Гап десангиз қоп-қоп...

ОКТЯБРЬ **(«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан).** 1 августда район партия ходимлари активи мажлисида, район ижроия комитетининг ва район партия комитетининг кўчма Қизил байроғи Сталин номли колхоз раиси Саттор Қаюмовга топширилди. Ўшанда ўртоқ Қаюмов сўзга чиқиб, гапни роса жойига қўйди. Унинг сўзлари залда жаранглаб кетди. Ҳамма унга тан берди, қойил қолди.

— Бу Қизил байроқни, — деди Қаюмов ўз сўзининг охирида, — пахта йиғим-терими тамом бўлгунча ҳечким олаолмайди. Бизнинг ва'да чин ва'да!

Орадан 5 кун ўтгач Саттор Қаюмов, колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Мамат Холматов, участка ҳосилот советларининг раислари Марҳамат Эргашев, Аҳмад Бекназаров, 2-нчи бригада бошлиғи Алихон Исмоиловлар машинага ўтириб «Сталинчи» колхозига келдилар ва кўчма Қизил байроқни топшириб яна ўз колхозларига қайтиб кетдилар.

Қаюмов кўчма Қизил байроқни «Сталинчи» колхозига топшириб қайтганидан бери уч 5 кунлик ўтди. «Сталинчи»лилар Қаюмов каби тантанали ва'да бермасалар ҳам, байроқни қўлда маҳкам тутиб келмоқдалар. Августни ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи деб билиб графикни тўла ва ошириб бажармоқдалар. Райондаги бошқа колхозларга нисбатан ғўзани чопиқ, суғориш, культивация қилишда юқори кўрсатгичларга эришмоқдалар. шу кунларда «Сталинчи»лилар ғўза парваришини сра бўшаштирмай давом эттирмоқдалар.

Аммо, Сталин номли колхозда аҳвол бутунлай бошқача. Биз колхоз идораси олдида хуноб бўлиб ўлтирган заготзернонинг шофери А. Баранов блан суҳбатлашиб қолдик. У, ўз-ўзига:

— Раис ишга чиқмаганига яраша печатьни ташлаб кетса бўлмайдими? — деб тажанг бўлмоқда эди.

— Нима гап, оғайни?

— Колхозга келганимга 3 кун бўлди. Шундан бери Тошкентдан икки марта юк олиб келдим... Раис йўқ, ҳужжатга печать босилмагани учун мана шунақа бекорчиликда... Ҳатто машинага ортилган тарвузни ҳам қайтариб тушириб қўйдик.

Орадан сал ўтмай МТСнинг бош агрономи ўртоқ Косов келиб қолди. У ҳам раисни сўради, броқ унинг қаерда эканлигини ҳечким билмас эди.

— Раис шундай зарурми?

— Бундан бир ҳафта илгари ғўзаларни баргидан озиқлантириш учун самолёт блан дори сепамиз деб келишиб, самолёт учун пул ўтказишни тайинлаган эдим, — жавоб берди агроном, — ҳалигача пул ўтказилмапти. Самолёт келиб эртадан бери бекор турипти, бу қанақаси...

Биз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Холматовдан раисни сўраган эдик, у олдин, «командировкага кетди» деди. Бироздан сўнг «йўқ, шу ерда экан» деб жавоб берди. Хуллас, шу куни машина ҳам, самолёт ҳам раис йўқлиги учун бекор турди. Бошқа ишлар ҳам битмади.

Бу, албатта, тасодифий эмас. Бу ерда раисни кутиб вақтни бекор ўтказувчиларни ҳар куни учратиш мумкин. Эҳтимол раис далададир. Қаюмов «Офтобда юрсам терлайман, салқинда ўлтирсам шамоллайман» дейдиган раислардан. Шунинг учун колхозчилар «раисимиз катта-катта мажлисларда тантанали нутқ сўзлаб, ҳаммани ҳайратда қолдиришга чечан, холос» дейдилар.

Сталин номли колхознинг 120 гектар ердаги ғўзалари паст, ҳалигача яхши ҳосилга кирмаган. Айрим ерлардаги ғўзани ўт босиб кетган. Марҳамат Эргашев ҳосилот советининг раиси бўлган биринчи участкадаги 3-нчи бригадада (бригада бошлиғи Х. Дадабоев) аҳвол жуда ёмон. Бу бригаданинг 93 гектар ерда ғўзаси бор, шундан 26 гектар ердаги ғўзанинг 30 проценти ер шароити яхши ҳисобга олиб суғорилмаганидан сарғайиб кетган. Бу бригадада культивация қилишга сра э'тибор берилмайди. Жумладан картанинг бош томони суғорилиб, этак томони суғорилмаганидан тракторлар бирнеча кун тўхтаб турди. Бундан ташқари картанинг бош томони кўллатиб суғорилганидан тракторчи ўртоқ Ф. Валишаев этак томонга ўтиб ишлаш учун 8 километр ерни айланиб келишга мажбур бўлди.

Колхозда бу йил МТС ёрдами блан 70 гектар қўриқ ер очилиб, чигит экилди. Бу ерда комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этилди. Лекин бу бригада етарлик ишчи кучи блан мустаҳкамланмади. Бригадада фақат 5 киши ишлади. Ғўза парвариши орқага сурилиб кетди. Ўз вақтида чеканка ҳам бўлмади, натижада ғўзалар ғовлаб, бўйчан ғўзалар кам ҳосил олди.

Колхоз раиси С. Қаюмовдан бу бригадани нима учун ишчи кучи блан мустаҳкамланмади деб сўраб қолгундай бўлсангиз, у дарҳол, «топширган эдим, бажаришмапти-да» деб жавоб беради. Ўзи бу муҳим иш блан шуғулланмайди. Топшириқнинг бажарилишини текширмайди. Холмат Қулманов бошлиқ 8-нчи бригадада 10 гектар ердаги ғўза ўсишдан қолган. Бу бригадада ҳам суғориш ишлари ёмон ўтказилганидан ҳосил тўкилабошлаган. Сталин номли колхозда айниқса август ойида ғўза парвариши бўшашиб кетди. Ўтган 15 кунда Бекназаров бошлиқ 1-нчи участкада графикка мувофиқ 387 гектар ер чопиқ қилиниши ўрнига, фақат 51 гектар ер чопиқ қилинди. 408 гектар ўрнига 360 гектар ғўза суғорилди. Эргашев бошлиқ биринчи участкада 108 гектар ўрнига 14 гектар ердаги ғўза чопиқ қилинди. Суғориш 73 процент бажарилди.

Сталин номли колхозда ғўза парвариши мана шундай бўшашиб кетди. Айрим кишилар ғўза парваришига жинояткорона муносабатда бўлмоқдалар. Бунга колхозда меҳнат интизоми бўшашиб кетганлигини сабаб қилиб кўрсатса бўлади. Колхоз раҳбарларининг ўзлари интизомсизликда намуна бўлаётирлар. Уларнинг ўзлари мас'улиятни сезмай қўйганлар. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Холматов колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар олиб боришга ожизлик қилаётир. Бунинг натижасида меҳнатда ўрнак кўрсатаоладиган кўпгина кишилар рағбатлантирилмаётир. Колхозда яшаб турган, томорқадан фойдаланаётган 27 киши меҳнат минимумини бажармаган.

Район ижроия комитетининг раиси Тожиев, район партия комитетининг секретари Муҳаммедов, Жданов ўртоқлар бу колхозга тез-тез келиб турадилар. Колхоздаги бу аҳвол уларга ма'лум. Броқ, улар ҳамон Қаюмовнинг баландпарвоз, қуруқ гапларига ишониб келмоқдалар. Район партия комитети Сталин номли колхоздаги ишнинг боришини тўрт марта муҳокама қилди. Тегишли топшириқлар берилди. Ҳар сафар Қаюмов колхозда бурилиш ясашга ва'далар қилди. Лекин бу ва'далар райкомдан чиқмасданоқ унутилиб юборилди. Иш ҳамон эскича давом этмоқда.

Биз райком секретари ўртоқ Жданов блан суҳбатлашганимизда, у:

— Сталин номли колхозда қанча камчилик бор десангиз рост, — деб иқрор бўлди. Лекин ўртоқ Ждановнинг бу жавоби жуда ажабланарлидир. Наҳотки район партия комитети ўз қарорларининг ижроси учун курашмаса, партия қарорларини бажармаган, ва'дабоз, қуруқ гап сотишдан нари ўтмайдиган Қаюмовга ўхшаш кишиларга нисбатан тегишли чора кўришга ботинаолмаса?

Б. ХАЛИЛОВ.

„Яна бир йил сабр қилинг...“

Алимкент молбоқиш базаси Хонариқ яриморолига жойлашган бўлиб, кенг майдонлари ва ўтга сероблиги блан молбоқиш учун жуда қулай воҳа. Ўтган йил бу база 2 минг ўрнига 3200 дан ортиқ мол боқиб, ҳарбир молни пландаги 45 килограмм ўрнига 49 килограммдан семиртириб берди ва давлатга минглар-ча сўм фойда келтирди. Базанинг энг яхши мол боқувчиларидан Н. Островицова Ф. Исмоилова, П. Кузьмина, К. Мамахов ва бошқалар молларни меҳр блан парвариш қилиб, мол семиртиришда ажойиб натижаларга эришдилар.

Алимкент молбоқиш базаси ўз ишида бундан ҳам яхши натижаларга эришуви мумкин эди. Броқ, базанинг нормал ишига ёмон та'сир этаётган жиддий камчиликлар бор.

Бу база Тошкент, Оҳангарон ва Янгийўл гўш комбинатларига молларни семиртириб бериш учун 1948 йилда ташкил этилган эди. Ўша вақтдан бери база фақат ўтган йил мол семиртириш планини бажарди. Қолган йилларда эса базанинг иши ўпирилишдан чиқмади. Бунга сабаб шуки, Ўзбекистон Гўшт-сут маҳсулотлари саноати министрлиги бу базани ташкил қилишга қилдию, кейинчалик унинг иши блан ҳеч қизиқмай қўйди.

Базанинг ташкил қилинганига 6 йилдан ортиқ вақт ўтган бўлса ҳам, ҳалигача бирорта молхона қурилган эмас. Ўзбекистон ҳукумати 1950 йилдаёқ базада 10 та молхона, идора ва ишчилар учун уй-жойлар қуришга маблағ ажратган эди. Министрлик бу қурилишлар учун лойиҳа тузиб бериш тўғрисида «Узгоспроект»га заказ берган. Лекин, «Узгоспроект» (бошлиғи ўртоқ Петросян) қурилишларнинг лойиҳа ва хужжатларини тайёрлаб беришни ҳалигача чўзиб келмоқда. Шунга қарамай министрлик ҳам, «Узглавзаготскот» ҳам лойиҳаларни тузишни тезлатиш учун проект ташкилотларини қистамайдилар. Молхоналар йўқлигидан моллар совуқ қишда очиқ ҳавода қолади. Ўтган қишда моллар қор, ёмғир тагида қолиб кўп нобуд бўлди.

Бу йил ҳам молхоналар қуришга ҳечким э'тибор бермаётир. База бошлиғи ўртоқ Богданов Гўшт-сут маҳсулотлари саноати министри ўртоқ Умаровнинг қабулида бўлиб, ҳеч бўлмаса вақтинча айвонлар қуриб беришни талаб қилди. Министр тахта, шифер ва бошқа қурилиш материалларни етказиб бериш тўғрисида «Узглавзаготскот» Бош бошқармасига буйруқ берди. Лекин, вақт ўтиб қиш яқинлашаётганига қарамай базага бирорта тахта ёки шифер берилгани йўқ.

База бошлиғи Тошкентга қатнайбериб чарчади. У сўнгги марта мурожаат қилганида «Узглавзаготскот» бошлиғи ўртоқ Павлов:

— Шунча йил молхонасиз ўтилди, яна бир йил сабр қилинг, — деб бошлиққа хос бўлмаган тутируқсиз жавоб қилди. Алоқадор «бошлиқ»ларнинг бюрократларча беғамлиги блан бу йил ҳам минглар-ча давлат молларининг қор устида қишлаш хавфи туғилди. Бирорта айвон ҳам йўқлигидан ёзнинг ҳозирги иссиқ кунларида молар офтобда ҳансираб ётипти...

Молларни озуқа блан та'минлашда ҳам катта тартибсизлик ҳукм сурмоқда. Бу база Алимкентда ташкил қилинганда шу ердаги ёғ заводининг озуқа етиштириб бериши кўзда тутилган эди. Лекин, базага Алкмкент заводидан шулха берилмаётир. Бу базага Фарғона ва Ленинскдан темир йўл орқали шулха келтирилмоқда. Алимкентнинг ўзидаги ёғ заводида чиқарилаётган шулха заводнинг ўзида ёқилғи учун ишлатилмоқда. Министрлик ёғ заводини кўмир ёки суюқ ёнилғи блан ишлашга кўчирмаётир. Натижада ҳар кун 25 — 30 тонна шулха ёқилғи сифатида фойдаланилмоқда. Бундай исрофгарчиликка мутлақо чидаш мумкин эмас.

Молларни суғориш учун қудуқ қазиш тўғрисида олти йилдан бери гап-сўз бўлади. Лекин, тегишли маблағ берилмаганидан база ишчилари насос блан сув чиқариб, мол суғармоқдалар.

Рассом **Н. Меламед**

СИГИР:
Қиш келмоқда, қачон битар молхона?
Бошпанасиз қолмасайдик биз яна!

Ўртоқ ПАВЛОВ:
Қирққа сабр қилган, яна чиданг-да.
Қурилмоқда молхоналар планда.

Партия ва Ҳукуматимиз аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари блан мўл-кўл та'минлаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу жумладан аҳолини гўшт маҳсулотлари блан та'минлаш ҳам жуда катта аҳамиятга эга. Броқ. министрлик ва бошқармаларнинг айби блан пойтахт аҳолисини гўшт блан узлуксиз та'минлашда жиддий камчиликлар юз бермоқда.

Гўшт-сут маҳсулотлари саноати министрлиги Алимкент мол боқиш базасининг нормал ишлаши учун тезликда қулай шароит яратиб бериши керак.

Н. ЮСУПОВ.

Ленинизм, революциянинг ҳал қилучи даври яқинлашиб келаётган вақтда муросачи партиялар революция душманларининг энг хавфли социал таянчи бўладилар, деб та'лим беради. Октябрь революциясини тайёрлаш вақтида халқни империализм блан келиштириш йўли блан революциянинг ривожини йўққа чиқаришга уринган меньшевик ва эсерлар худди шундай партиялар эдилар. Шунинг учун ҳам партиямизнинг асосий зарбаси шу партияларни яккалаб қўйишга, уларни кенг меҳнаткаш оммадан ажратиб қўйишга қаратилган эди, чунки меньшевиклар блан эсерларни ажратиб қўймасдан туриб империалистлар ҳукуматини ағдариш мумкин эмас эди.

Октябрьдан олдинги даврда большевикларнинг муросачи партияларга қарши олиб борган кураш сабоқлари капиталистик мамлакатлардаги барча коммунистик ва ишчи партиялари учун жуда ҳам ибратлидир. Тарих тажрибаси социализмнинг ғалаба қозониши учун зарур бўлган об'ектив шарт-шароитлар кўпгина капиталистик мамлакатларда аллақачонлар етилганлигини кўрсатади. Броқ ишчилар ҳаракатини ажратучи ўнг социалистик, муросачи партияларнинг сотқинликдан иборат реакцион сиёсати ишчилар синфини озод қилиш йўлидаги энг катта тўсиқдир. Шунинг учун ҳам ўнг социалистик партияларни, аввало уларнинг реакцион лидерларини оммадан ажратиб қўйиш учун кураш олиб бориш капиталистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларининг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Октябрь революциясини тайёрлаш даврида большевиклар меньшевик ва эсерларни «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиор остида ҳамда революцион омманинг Советларни оммани сафарбар қилиш органидан қўзғолон органига, ҳокимият органига айлантириш учун кураш олиб бориш йўли блан ажратиб қўйдилар. И. В. Сталин ўзининг «Октябрь революцияси ва рус коммунистларининг тактикаси» деган асарида кўрсатиб ўтганидек, «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиор ўзининг ички ривожи нуқтаи назаридан икки босқични ўтди: биринчи босқич июль кунларигача бўлган даврга я'ни икки ҳокимиятчилик даврига, иккинчи босқич эса Корнилов ис'ёни мағлубиятга учрагандан кейинги даврга тўғри келади.

Биринчи босқичда, партия революцияни тинч йўл блан ривожлантириш йўлини тутган даврда, бу шиор Муваққат буржуа ҳукуматига қарши қўзғолонга чақирмаган, уни ағдаришни талаб қилмаган эди, чунки ўша пайтда Советлар Муваққат ҳукуматга ишонар эдилар. Партиянинг вазифаси тушунтириш ишларини олиб бориш ва оммани жалб қилиш йўли блан Советларда кўпчиликка эришишдан, Советларнинг сиёсатини ўзгартиришдан, Советлар орқали эса ҳукуматнинг составини ва сиёсатини ўзгартиришдан иборат эди.

Броқ 1917 йил июль воқиалари революциянинг тинч йўл блан ривожланишини тўхтатиб қўйди. Кадет-генераллар контрреволюцияси устун келди, меньшевиклар блан эсерлар эса контрреволюция ботқоғига бутунлай ботиб кетдилар. Бутун ҳокимият Муваққат буржуа ҳукумати қўлига ўтди, эсер ва меньшевиклардан ташкил топган Советлар эса ҳукуматнинг қўшимчасига айланиб кетди. Ана шундай шароитларда коммунистлар партияси «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорни вақтинча кун тартибидан олишга мажбур бўлди. Бу шиор Корнилов ис'ёни тор-мор қилингандан кейингина кун тартибига қўйилди. Лекин энди бу шиорнинг мазмуни тубдан ўзгарди. У империализм блан алоқани батамом узишни ва ҳокимиятнинг большевиклар қўлига ўтишини билдирар эди, чунки Советларнинг кўпчилиги большевистик Советлар бўлиб қолган эди. Бу шиор империалистик Муваққат ҳукуматни тўғридан тўғри ағдариш учун, пролетариат диктатурасини ўрнатиш ва уни давлат шаклига киритиш учун кураш олиб боришга ундар эди.

Большевистик тактиканинг пухталиги, маневрчанлиги, ўзгарган шароитга унинг тезлик блан мослашаолиши ва янги шиорларни илгари сурабилиши «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорни амалга ошириш учун курашда намоён бўлди. Тактик раҳбарликнинг сан'ати шундаки, у оммани партия байроғи остига тўплайдиган турли-туман йўлларни тўғри ва ўз вақтида аниқлаб беради, партия шиорини миллион-миллион омманинг шиорига айлантиради.

III.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қозониши большевистик стратегия ва тактиканинг триумфи, коммунистик партиянинг ленинча сиёсатининг тантанаси бўлди. Россиядаги капитализм тақдирини шу нарса ҳал қилдики, бизнинг партиямиз тинчлик учун олиб борилган умум-демократик курашни, помешчик ер эгалигини тугатиб, ерни деҳқонларга олиб бериш учун деҳқонлар томонидан олиб борилган курашни, Россиядаги мазлум халқларнинг миллий-озодлик ҳаракатини ҳамда буржуазияни ағдариш ва пролетариат диктатурасини ўрнатиш учун ишчи синфи томонидан олиб борилган социалистик курашни бир бутун қудратли революцион куч қилиб бирлаштираолди.

Октябрь революциясининг ғалабасидан кейин учинчи тарихий бурилиш бошланди ва шунга мувофиқ суратда Коммунистик партиянинг стратегик плани ҳам ўзгарди. Энди, Совет ҳокимияти ғалаба қилгандан кейин, партиянинг асосий вазифаси социалистик қурилишни та'минлаш учун, пролетариат диктатурасини бутун халқаро пролетариат озодлик ҳаракатининг таянч пунктига айлантириш учун пролетариат диктатурасини мустаҳкамлашдан иборат бўлиб қолди.

Октябрь революцияси натижасида бизнинг партиямиз миллий кучдан халқаро кучга, жаҳон революцион ва ишчилар ҳаракатининг «зарбдор бригадаси»га айланди, Совет республикаси эса, бутун дун'ё меҳнаткашларининг йўлини ёритувчи, озодлик ва порлоқ келажак учун курашда уларга йўл кўрсатиб берувчи маш'алга айланди.

Советлар республикаси социалистик қурилиш соҳасида эришган ўз ютуқлари блан барча мамлакат меҳнаткашлари томонидан олиб борилаётган озодлик курашининг ривожланишига жуда зўр та'сир кўрсатди.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ иқтисодий жиҳатдан қолоқ Россияни илғор, қудратли социалистик давлатга айлантириш тўғрисидаги программани илмий жиҳатдан асослаб берди. Бу программада мамлакатимизни социалистик индустриялаш, қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуришнинг кооператив планини амалга ошириш, маданий революцияни амалга ошириш кўзда тутилган эди. Ленин программаси мамлакатимизда социализмнинг ғалаба қозониш имконияти ва заруратига, давлат ҳокимиятини ўз қўлига олган ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонлар блан иттифоқ тузиб, ўз буржуазиясини иқтисодий жиҳатдан батамом енгаолиши ва янги, социалистик жамият қураолишига асосланган эди.

Мамлакатимизда социализмнинг ғалаба қозониш имконияти синфий кучларнинг ички муносабати нуқтаи назаридан қараганда, аввало, деҳқон аҳолисининг асосини ташкил этган кўп миллионли ўрта деҳқонлар оммаси блан ишчилар синфи ўртасида ўзаро тўғри муносабатлар ўрнатилишига боғлиқ эди. Ма'лумки, Коммунистик партия 1919 йилда бўлиб ўтган ўзининг VIII с'ездида деҳқонлар масаласи тўғрисида янги стратегик шиорни майдонга ташлади, ўрта деҳқонни бетараф қолдириш сиёсатини бекор қилди ва камбағал деҳқонларга суяниб туриб қулоқларга қарши муросасиз кураш олиб бориш ҳамда ишчилар синфи блан ўрта деҳқонлар ўртасида мустаҳкам иттифоқ ўрнатиш сиёсатини э'лон қилди.

Ленин ишчилар синфининг раҳбарлик ролини сақлаб қолган ҳолда, ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонлар ўртасида бузилмас иттифоқ тузиш пролетариат диктатурасининг олий принципи, мамлакатимиздаги социализм ғалабасининг асоси деб билди.

Партиянинг деҳқонлар масаласидаги тўғри ленинча сиёсати Совет республикасининг четэл интервентларига ва ички контрреволюцияга қарши олиб борган шиддатли урушида ғалаба қозонишини та'минлади, ҳамда тинч хўжалик қурилишига ўтишга имконият яратди. Партия ҳарбий коммунизм деб аталган даврдан янги иқтисодий сиёсат — НЭП даврига кескин суратда ўтди ва жуда катта қурилиш ишларини қизитиб юборди.

Янги иқтисодий сиёсат Коммунистик партия томонидан амалга оширилган доно тактик маневрнинг классик намунаси бўлди. Бу сиёсат хўжаликнинг асосий соҳаларини пролетариат давлати қўлида сақлаб қолган ҳолда, капитализмга ма'лум даражада йўл қўйишни, капиталистик элементлар блан социалистик элементларнинг ўзаро кураш олиб боришини, капиталистик элементларнинг камайиши ҳисобига социалистик элементлар ролининг ўсиб боришини, социалистик элементларнинг ғалаба қозонишини, эксплуататор синфларни тугатишни ва социалистик экономиканинг пойдеворини қуришни кўзда тутар эди. НЭП асосида ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги иттифоқ мустаҳкамланди, мамлакатимизда жуда катта социалистик ўзгаришларни амалга ошириш учун зарур шароитлар тайёрланди. Партия, мамлакатимизни Ленин йўлидан социалистик революциянинг ғалабаларини йўққа чиқариш ва капитализмни тиклаш йўлига буриб юборишга уринган душманлар ва таслимчиларни — троцкийчилар, бухаринчилар, буржуа миллатчиларини тор-мор келтирди.

Совет халқи урушдан илгариги бешйилликлар даврида Коммунистик партиянинг ва унинг И. В. Сталин бошлиқ Марказий Комитетининг раҳбарлиги остида мамлакатни индустриялаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш жуда катта планини амалга оширди, қулоқларни тугатди, коммунизмнинг биринчи ёки қуйи босқичи бўлган социализмни асосан амалга оширди. Ленин олдиндан айтганидек, НЭП Россияси социалистик Россияга айланди. Бизнинг мамлакатимиз олға қараб жуда катта қадам ташлади, индустриялашган ва колхозлашган қудратли социалистик мамлакатга айланди. Совет ижтимоий ва давлат тузумининг кучи ва мустаҳкамлиги Улуғ Ватан уруши йилларида айниқса яққол намоён бўлди, бу уруш вақтида совет халқи гитлерчиларнинг ҳарбий машинасини мажақлаб ташлади, ўз озодлик ва мустақиллигини сақлаб қолди, бутун дун'ё халқларини фашист қуллиги хавфидан қутқарди.

Фашист агрессорларни тор-мор қилиш натижасида жаҳондаги кучлар нисбати капитализм зиёнига, социализм фойдасига тубдан ўзгарди. Европа ва Осиёдаги бирқанча собиқ капиталистик мамлакатларда халқ демократик тузуми қарор топди. Шу йўл блан халқаро социализмнинг тараққиётида янги босқич бошланди.

Урушдан кейинги даврда инсониятнинг учдан биридан кўпроғини ўз ичига олган ягона қудратли социализм ва демократия лагери таркиб топди ва мустаҳкамланди. Шундай қилиб, социализм кучлари анча ўсди, жаҳон капитализмининг кучлари эса анчагина заифлашди. Коммунистик партиямизнинг, унинг доно стратегик ва тактик раҳбарлигининг жуда катта хизмати ҳам ана шундадир. Меҳнаткашлар олиб бораётган озодлик курашидаги ҳаракатлантирувчи кучларни тўғри ҳисобга олиш асосида тўғри стратегик йўлни амалга ошираётган бошқа мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларнинг хизмати ҳам ана шундадир.

Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси социализмдан коммунизмга аста-секин ўтиш йўли блан коммунистик жамият қуришни, халқнинг моддий ва маданий даражасини тўхтовсиз ошириб боришни, жамият а'золарини интернационализм руҳида ва барча мамлакат меҳнаткашлари блан қардошлик алоқаларни ўрнатиш руҳида тарбиялашни, Совет Ватанини унинг душманларининг агрессив ҳаракатларидан ҳартарафлама актив мудофаа қилишни ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Партия совет кишиларининг кучини олий мақсадга эришиш учун, я'ни коммунизмга бориш учун йўналтирмоқда. Шу улуғ мақсадга эришиш учун партия социалистик экономикани янада қудратли юксалтиришни ташкил қилмоқда, оғир индустрияни тез ривожлантириш блан бир қаторда халқ хўжалигининг халқ эҳтиёжларига бевосита хизмат қиладиган тармоқларини ва аввало бутун қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришни, мўл-кўлчилик вужудга келтиришни, сўнгра аҳоли учун жуда ҳам кўп миқдорда озиқ-овқат етказишни, енгил саноат учун ҳамма турдаги хомашё етказишни ўз олдига вазифа қилиб қўймоқда. Бу — чиндан ҳам умумхалқ оммасининг вазифасидир, коммунистик қурилиш программасининг муҳим таркибий қисмидир.

Партия ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар ўртасидаги бузилмас қардошлик иттифоқни ҳамда СССР халқларининг буюк дўстлигини ҳартомонлама мустаҳкамламоқда, экономика ва маданиятни ҳартомонлама ривожлантирмоқда, Ватанимизнинг мудофаасини тинмай мустаҳкамламоқда, халқ фаровонлиги даражасининг тезлик блан кўтарилишини та'минламоқда.

Ташқи сиёсат соҳасида бизнинг партиямиз тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун янги уруш словини ёқувчиларга қарши кураш олиб боришни ўзининг энг асосий вазифаси деб ҳисоблайди ҳамда халқаро кескинликни янада юмшатишга, коммунизм қурилишини янада муваффақият блан давом эттириш учун энг қулай ташқи шароитлар вужудга келтиришга зўр бериб ҳаракат қилмоқда. Партиямиз икки қарама-қарши системанинг — капиталистик система блан социалистик системанинг узоқ вақт давомида тинч ҳамкорлик қилиши ва бир-бирлари блан иқтисодий мусобақа қилиши мумкинлиги тўғрисидаги Ленин кўрсатмаларига асосланади.

Партия, қудратли социализм ва демократия лагерини мустаҳкамлашни, совет халқи блан улуғ хитой халқи, барча халқ демократик мамлакатлари меҳнаткашлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстликни мустаҳкамлашни ўзининг муқаддас бурчи деб билади. Социалистик лагерьнинг қудрати — халқларнинг тинчлик, демократия ва социализм учун олиб бораётган курашларининг гаровидир.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида совет халқи томонидан қўлга киритилган буюк ғалабалар партия доно сиёсатининг, жамиятнинг тараққиёт қонунларини билишга, ички ва халқаро майдондаги синфий кучларни ҳуш'ёрлик блан тўғри ҳисобга олишга асосланган марксча-ленинча стратегия ва тактиканинг оғишмай амалга оширилишининг натижасидир.

Марксча-ленинча стратегия ва тактика озодлик ва халқ бахти учун кураш олиб боришда коммунистик ва ишчи партияларнинг қўлидаги қудратли қуролдир.

С. ТИТАРЕНКО.

СССР Ҳукумат делегациясининг Бухарестга келиши

БУХАРЕСТ, 21 август. (ТАСС). Руминиянинг озод қилинганига ўн йил тўлишини байрам қилишда қатнашиш учун Совет Иттифоқи ҳукумат делегацияси бугун Бухаресга келди. Делегация составида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг а'золигига кандидат, ВЦСПС раиси ўртоқ Н. М. Шверник (делегация бошлиғи), Молдавия ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Г. Я. Рудь ва генерал-полковник ўртоқ Ф. И. Голиковлар бор.

Аэродромда Совет ҳукумат делегациясини Румииия Халқ Республикаси министрлар советининг раиси Георге Георгиу-Деж, Буюк Миллат мажлиси президиумининг раиси Петру Гроза, Руминия ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Георге Апостол, Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосарлари Иосиф Кишиневский, Киву Стойка ва Александру Могиорош, Министрлар совети раисининг ўринбосарлари Эмиль Боднараш, Мирон Константинеску ва Петре Борила, Руминия ишчи партияси Марказий комитетининг секретарьлари М. Даля ва Я. Фазекаш, ҳукумат а'золари, жамоат ташкилотларининг вакиллари ва пойтахт меҳнаткашларидан кўп кишилар кутиб олдилар.

Совет ҳукумат делегациясини СССР нинг Руминиядаги элчиси Л. Г. Мельников ва Бухарестдаги совет элчихонасининг дипломатик состави, шунингдек халқ демократияси мамлакатлари элчихоналари ва миссияларининг бошлиқлари ва а'золари ҳам кутиб олдилар.

Аэродром Совет Иттифоқи ва Руминия Халқ Республикасининг давлат байроқлари блан безатилган эди. Кутиб олиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди. Оркестр СССР ва Руминия Халқ Республикаси давлат гимнларини ижро этди.

Ўртоқ Георге Георгиу-Деж Совет ҳукумат делегациясини самимий табриклади. Ўртоқ Н. М. Шверник жавоб нутқи сўзлаб, Совет ҳукумати, Коммунистик партия ва совет халқи номидан Руминия меҳнаткашларини улуғ миллий байрам блан табриклади ҳамда уларга халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида янги муваффақиятлар тилади.

Бухарестда Руминия озод қилинган куннинг ўн йиллигига бағишланган тантанали мажлис

БУХАРЕСТ, 22 август. (ТАСС). Бугун Бухарестда давлат опера ва балет театрида Руминиянинг озод қилинганига ўн йил тўлишига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Президиумда Руминия Халқ Республикаси Министрлар совети раиси Г. Георгиу-Деж, Буюк Миллат мажлиси Президиуми раиси П. Гроза, Руминия Ишчи партияси Марказий комитетининг биринчи секретари Г. Апостол, Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосарлари И. Кишиневский, К. Стойка, А. Могиорош, Министрлар совети раисининг ўринбосарлари Э. Боднараш, М. Константинеску ва П. Борила шунингдек Совет ҳукумат делегациясининг а'золари—КПСС Марказий Комитети Президиумининг а'золигига кандидат, ВЦСПС раиси Н. М. Шверник, Молдавия ССР Министрлар Совети раиси Г. Я. Рудь ва генерал-полковник Ф. И. Голиковларнинг пайдо бўлишини мажлис қатнашчилари гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар. Мажлисда СССР элчиси Л. Г. Мельников, Хитой Халқ Республикасининг элчиси Ван Ю-пин, Бухарестдаги элчихона ва миссияларнинг бошлиқлари ҳамда байрамда қатнашиш учун четэллардан келган меҳмонлар ҳам қатнашдилар.

Румин халқининг улуғ миллий байрами—Руминиянинг озод қилинганига ўн йил тўлиши тўғрисида Руминия Халқ Республикаси Министрлар совети раиси Г. Георгиу-Деж доклад қилди. Мажлисдагилар уни давомли қарсаклар блан кутиб олдилар. Руминия Халқ Республикасининг ўтган ўн йил ичида социализм қуриш соҳасида эришган муваффақиятларидан далолат берувчи ёрқин рақамлар ва фактлар блан тўлган доклад зўр э'тибор блан тингланди ва кўп марталар қарсаклар блан бўлиниб турди.

Раислик қилучи Совет ҳукумат делегациясининг бошлиғи ўртоқ Н. М. Шверникка сўз берганида ҳамма ўрнидан туради ва гулдурос давомли овация бошланади.

Н. М. Шверник Совет ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, бутун совет халқи номидан румин меҳнаткашларини мамлакатнинг озод қилинганига ўн йил тўлиши блан табриклади ҳамда уларга янги социалистик жамият қуриш учун курашда, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашда янада муваффақиятлар тилади. Залдагиларнинг гулдурос овацияси остида Н. М. Шверник озод ва мустақил Руминия Халқ Республикаси шарафига, румин халқи қозонган барча ғалабаларнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси бўлган Руминия Ишчи партияси шарафига, румин ва совет халқлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик шарафига табрик сўзлари айтади. (Бутун залда гулдурос овация. Ҳамма ўрнидан туради. «Яшасин СССР!» деган хитоблар эшитилади).

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ блан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига табрик телеграммаси текстини қабул қиладилар.

Мажлис охирида байрамга бағишланган катта концерт берилди.

ПОЛЬША ҚАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИ

ВАРШАВА, 22 август. (ТАСС). Ўз сафларида 4.500 мингга яқин а'зоси бўлган Польша касаба союзлари меҳнаткашларга маданий тарбия бериш ишида катта роль ўйнамоқдалар.

Польша касаба союзларининг 300 та йирик фабрика-завод, маданият уйлари ва клублари, касаба союзлари, воевод советларининг олтита маданият уйи ҳамда корхоналарда 15 мингдан кўпроқ қизил бурчаклари бор. Бу маданий-оқартув муассасалари ҳузурида 250 мингдан кўпроқ кишини ўз ичига олган 40 мингдан кўпроқ бадиий ҳаваскорлик коллективлари ишламоқда. Ҳозирги вақтда мамлакатда 5.300 та касаба союз кутубхонаси ишлаб турибди. Бундан ташқари, корхоналарда кўчма кутубхоналар ҳам бор.

Польша касаба союзлари мамлакатнинг энг гўзал манзарали районларида 1400 та дам олиш уйларига эгадир. Бу дам олиш уйларида йил сайин 500 мингга яқин поляк меҳнаткашлари ўз отпускаларини ўтказмоқдалар.

Касаба союзлари болалар муассасалари тормоқларини кенгайтириш учун ғоят кўп маблағ ажратмоқдалар. Бу йил ёзда етти юз мингга яқин бола ўз каникулларини касаба союзларининг маблағлари ҳисобига ташкил этилган пионер лагерларида ўтказадилар.

1954 йил 22 августда Бухарестда бўлган тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига қабул қилинган табрик телеграммаси

БУХАРЕСТ, 23 август (ТАСС). Руминия озод қилинганлигининг 10 йиллигига бағишланиб, 22 августда Бухарестда ўтказилган тантанали мажлис қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига қуйидаги телеграммани қабул қилдилар:

Руминия Халқ Республикасининг пойтахти Бухарестнинг Руминия озод қилинганлигига 10 йил тўлганлиги муносабати блан тантанали мажлисга тўпланган меҳнаткашлари мана шу миллий байрам кунида совет халқига, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига ва Совет Ҳукуматига қизғин салом юборадилар.

Бугун румин халқи ватанимизни озод қилиш учун, дун'ёга тинчлик ва озодлик келтириш учун, фашизмни тормор қилиш учун ўз қонини тўккан қаҳрамон совет жангчиларини чуқур миннатдорчилик блан эсга олмоқда. Улуғ дўстимиз — Совет Иттифоқига, шонли совет халқига нисбатан муҳаббат ва миннатдорчилик ҳислари Ватанимиз меҳнаткашларининг қалбидан асло ўчмайди.

23 август куни бизнинг халқимизга янги ҳаёт тонгини очди, ўз тақдирини ўз қўлига олишга, меҳнаткаш халқнинг ҳуқуқлари ва эркинликларининг ҳимоячиси бўлган халқ демократик ҳокимиятини ўрнатишга ва келгусидаги бахт ва саодатимизни яратиш учун ишга киришишга биринчи марта имконият берди.

1944 йил 23 август кунидан бери ўтган ўн йил мамлакатимиз ҳаётида жуда катта ўзгаришлар рўй берган ўнйиллик давр бўлди. Руминия ишчи партиясининг раҳбарлиги остида ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонлар блан иттифоқ бўлиб ўзининг садоқатли ва қаҳрамонларча меҳнати туфайли, тўсиқ ва қийинчиликларни енгиб, Руминиянинг иқтисодий қолоқлигини тугатиш учун, социалистик жамият қуриш учун курашда анча ғалабаларга эришди.

Биз ўзимизнинг қилаётган меҳнатимизда Совет Иттифоқининг беғараз ҳартомонлама ва оғаларча ёрдам кўрсатаётганлигини ҳамиша сезиб турдик. Мана шу ёрдамларингиз учун сиз, азиз дўстларга, чин кўнглимиздан ташаккур айтамиз. Сизлар ўзларингизнинг бой тажрибаларингизни меҳр-муҳаббат блан бизга ўргатдингиз, мамлакатимиз меҳнаткашлари учун бебаҳо катта бойлик бўлган мана шу тажрибаларингиз учун сизларга ташаккур билдирамиз. Совет Иттифоқи блан дўст ва иттифоқ бўлиш йўли халқимиз учун озодлик, ҳаёт ва тинчлик йўли эканлигини, халқимизнинг улуғ яратучилик ишида ғалаба йўли эканлигини турмуш исбот қилди ва муттасил исбот қилмоқда.

Бизнинг халқимиз жонажон мамлакатимизда социализм қуриш учун, бутун дун'ёда тинчлик ишининг ғалабаси учун курашда ўз кучини аямасликка қат'ий бел боғлаган. Шу сабабли у, Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун, халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш учун, Европада ва бутун дун'ёда коллектив хавфсизлик учун тинмай олиб бораётган курашини жуда катта қат'ият блан қўллаб-қувватламоқда.

Бизнинг халқимиз улуғ Совет Иттифоқи блан, халқ Хитойи блан, халқ демократияси мамлакатлари блан ўзининг бузилмас дўстлигини сақлайди ва бундан буён ҳам мустаҳкамлайди, ҳамма мамлакатлар блан ҳамкорлик муносабатларини ва иқтисодий алоқаларини ривожлантириб, мустаҳкам тинчликни та'минлашга ёрдамлашади.

Биз эркин ҳаётимизнинг иккинчи ўн йиллигига қадам қўймоқдамиз, биз Маркс—Энгельс—Ленин — Сталиннинг ғолиб идеялари ёритиб турган йўлдан Руминия ишчилар партияси бошчилигида оғишмай боришга қат'ий бел боғлаганмиз.

Яшасин ҳалоскоримиз, бизга доимий ёрдам кўрсатиб турган, тинчлик ва халқлар озодлигининг таянчи бўлган улуғ Совет Иттифоқи!

Яшасин Совет Иттифоқи ҳукумати!

Яшасин шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Румин халқи блан совет халқи ўртасидаги дўстлик яшасин ва абадий яшнасин!

АҚШ Кореяда яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссияни тарқатиб юборишга интилмоқда

Корея Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти

ПХЕНЬЯН, 22 август. (ТАСС). АҚШ ҳукмрон доираларининг Кореяда яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссияни тарқариб юбориш тўғрисидаги планлари муносабати блан Корея Халқ-Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти газеталарда э'лон қилинди.

Лисинманчилар тўдаси томонидан бетараф комиссияга нисбатан кейинги вақтларда қилинган иғвогарлик ишлари баёнотда санаб ўтилган. Бу иғвогарлик ишлари, дейилади баёнотда, Кореяда яраш тўғрисидаги битимни барбод қилишга, янги ҳарбий авантюра бошлашга уринаётган америка ҳукмрон доираларининг илгаридан тайёрлаб қўйган планининг бир қисмидир. Буни АҚШ давлат секретари Даллеснинг 3 августда матбуот конференциясида айтган сўзларидан билиб олиш мумкин. Шу матбуот конференциясида Даллес, АҚШ, Кореядаги яраш битимини кузатучи бетараф комиссиянинг ишини тўхтатиш керак деган фикрга қўшилади, деб айтди ва унга илова қилиб «ҳамма гап буни техник жиҳатдан амалга оширишда қолди» деди. Даллеснинг бу гаплари лисинманчилар тўдасининг иғвогарлик ишлари АҚШдан берилаётган кўрсатма асосида қилинаётганлигини яна бир марта исбот этди.

Жанубий Кореяда бўлаётган воқиалар ҳукмрон доираларнинг яраш тўғрисидаги битимни барбод қилмоқ учун шу яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссияни тарқатиб юборишга ҳаракат қилаётганликларини кўрсатади.

АҚШ давлат секретари Даллес бетараф комиссияга таъллуқли моддаларни яраш тўғрисидаги битимдан чиқариб ташлаш ва шу моддалар бекор этилди деб э'лон қилиш мумкин, деган фикрни айтди. Броқ, бетараф комиссияга таъллуқли моддалар Кореяда яраш тўғрисидаги битимнинг ажралмас қисмидир, шунинг учун ҳам бу моддаларни қонунсиз чиқариб ташлаш яраш тўғрисидаги битимни бажаришнинг ўзини барбод қилишга муқаррар сабаб бўлади.

АҚШнинг ҳукмрон доиралари, дейилади баёнотда, лисинманчилар тўдасининг қуролли кучларини мустаҳкамлаш мақсадида, яраш тўғрисидаги битимни жиддий равишда бузиб, Жанубий Корея территориясига жуда кўп миқдорда ҳарбий материалларни тинмай юбориб турибтилар. Америка телеграф агентликларининг хабар беришига қараганда, АҚШ нинг ҳукмрон доиралари блан Ли Син Ман ўртасида яқинда Вашингтонда бўлиб ўтган музокаралар натижасида АҚШ Жанубий Кореяга ҳарбий ёрдам беришни янада кўпроқ амалга ошириши лозим бўлади, я'ни Жанубий Кореяга ҳарбий анжомлар янада кўпроқ юборилаберади. Шунинг учун ҳам АҚШ блан Ли Син Ман яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссиянинг тарқатиб юборилишини жуда қаттиқ талаб қилабошладилар.

Корея Халқ-Демократик Республикасининг ҳукумати, дейилади баёнотда, ўзининг тинчлик сиёсатига қаттиқ амал қилади ва ватанни тинч йўл блан бирлаштириш учун курашни давом этдиради. Бу сиёсатнинг биринчи вазифаси Кореядаги ярашни мустаҳкам сулҳга айлантиришдир. Биз яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссиянинг ҳақли талабини, я'ни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўшинлари комиссия ходимларининг хавфсизлигини та'минлайдиган ва бетараф инспекция группаларининг нормал ишлаши учун шароит туғдирадиган чинакам тадбирларни кўришлари лозим, деган мутлақо ҳақли талабини қўллаб-қувватлаймиз. Кореяда яраш тўғрисидаги битимда, томонлар яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссияга ва унинг инспекция группаларига ҳартомонлама кўмак беришлари ва ёрдам кўрсатишлари лозим, дейилган.

Америкалилар томони яраш тўғрисидаги битимни барбод қилиш йўлидаги ўзининг ҳаракатларини дарҳол тўхтатиши лозим. Америкалилар томони яраш битимининг бажарилишини кузатучи бетараф комиссия ходимларига нисбатан қонунсиз ишлар ва дўқлар қилганлиги ҳамда бунинг оқибатлари учун тўла равишда жавобгар бўлиши лозим.

Жакартада халқаро ярмарка очилди

ЖАРКАРТА, 21 август. (ТАСС). Бугун Жакартада халқаро ярмарка очилди. Ярмаркадаги павильонларнинг энг каттаси бўлган совет павильони ҳамманинг диққатини ўзига жалб этмоқда. Шунингдек Чехословакия, Венгрия ва Германия Демократик Республикасининг павильонлари ҳам катта муваффақият қозонмоқда.

Жакартадаги халқаро ярмаркада Италия, Миср ва ғарбий мамлакатларнинг йирик компаниялари ҳам қатнашмоқда.

Совет павильони бугун говжум. Минглarча кишилар стендлар олдидан узлуксиз ўтиб турадилар. Павильонни Индонезия бош министри Састроамиджойо, экономика министри Иокак Чокрохадисурджо, информация министри Тобинг, Жакарта шаҳар бошлиғи Судиро ва бошқа расмий кишилар, шунингдек кўп парламент а'золари, жамоат арбоблари, дипломатик корпус а'золари ва Индонезиядаги савдо-саноат доираларининг вакиллари келиб кўрдилар.

Бугун «Син-По», «Берита Индонезия», «Сулу Индонезия», «Хариан ракьят» газеталари совет павильони тўғрисида мақолалар босиб чиқардилар.

Коммунистик партия Нью-Йорк ташкилоти раисининг баёноти

ВАШИНГТОН, 21 август (ТАСС). Коммунистик партия Нью-Йорк ташкилотининг раиси Жерсон АҚШ конгресси Коммунистик партияни тақиқлаш тўғрисида қонун проекти қабул қилганлиги муносабати блан бундай деди: «Талваса кучайган шароитда конгресс сиёсий партияни тақиқловчи қонунни тарихимизда биринчи марта уларoқ қабул қилди. Муҳокама қилинмасдан, ҳечқандай доклад тақдим этилмасдан конгрессда қабул қилдирилган бу қонун проекти конституцияга бутунлай хилоф бўлиб, гражданлик ҳуқуқларидан маҳрум қилишга қарши шикоятга йўл қўймайдиган ҳукмдир. Бу қонун проекти уюшган ишчиларнинг ва ҳукумат сиёсатига рози бўлмаган ҳамма кишиларнинг ҳуқуқларини барбод қилади... Бу воқиа ишчиларга ва демократиянинг бошқа тарафдорларига мустақил равишда сиёсий ҳаракатлар қилиш нақадар зарур эканлигини яна бир марта кўрсатади».

«Ҳарҳолда,—деб та'кидлади Жерсон,—ўз қонуний ҳуқуқларини ва уюшган ишчиларнинг ҳуқуқлари учун курашни давом этдиради, бу блан Американинг энг яхши демократик традицияларини ҳимоя қилишига ишонади».

Вьетнам Демократик Республикаси Министрлар кабинетининг мажлиси

ШАНХАЙ, 21 август. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги билдиради:

1954 йил август ойининг ўрталарида президент Хо Ши Миннинг раислигида Вьетнам Демократик Республикаси министрлар кабинетининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлис тўғрисида э'лон қилинган ахборотда бундай дейилади:

1. Кабинет Жанва кенгаши ҳақида ҳисоботларни тинглади. Бу ҳақда бош министр ўринбосари Фам Ван Донг ва Жанва кенгашида қатнашган Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг а'золари ҳисобот бердилар. Кабинет делегация ўзига топширилган вазифаларни тўла равишда бажарди ҳамда дипломатик курашда катта ғалабага эришди, деб топди. Кабинет делегация бошлиғини ва а'золарини табриклади ҳамда қардош мамлакатлар делегацияларига ташаккур изҳор қилди.

2. Вьетнам Халқ армиясининг бош қўмондони генерал Во Нгуен Зиап Вьетнамда яраш тўғрисидаги битимнинг амалга оширилиши тўғрисида доклад қилди. Унинг докладига мувофиқ, Вьетнам Халқ армияси ва аҳолиси уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги буйруқни ва битимнинг бошқа шартларини тўғри амалга оширмоқдалар.

3. Кабинет Жанубий Вьетнамдан эвакуация қилинаётган Вьетнам Халқ армияси қисмларини ва кадр ходимларини қабул қилиш юзасидан комиссия тузишга қарор қилди. Бу комиссияга меҳнат министри Нгуен Ван Тао бошчилик қилади.

4. Кабинет қаршилик кўрсатиш урушида катта қаҳрамонлик кўрсатган кишиларни медальлар блан мукофотлашга ҳамда қаршилик кўрсатиш урушида қатнашган кадр ходимлари ва ҳукумат органлари ходимлари учун алоҳида значок та'сис этишга қарор қилди.

5. Кабинет министр Хоанг Минь Зиам ва министр ўринбосари То Хуу бошчилигида информация министрлиги тузишга қарор қилди.

6. Кабинет бош министр ўринбосари Фам Ван Донгни ташқи ишлар министри лавозимида тасдиқлади.

7. Кабинет яқинда озод қилинган районларга бориш, ундаги халқ ва армия аҳволи блан танишиш учун делегация тайинлади.

Швейцария врачлари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

Профессор Жан Жак Мозер бошлиқ Швейцария врачларининг Совет Иттифоқига келган делегацияси Ўзбекистонда беш кун меҳмон бўлди.

Швейцария врачлари республикада меҳнаткашлар соғлигини сақлаш соҳасида олиб борилаётган ишлар блан танишдилар. Улар Тошкентда Молотов номидаги медицина институтини, Семашко номидаги Физиотерапия ва курортология илмий-текшириш институтини, бирқанча корхоналардаги медицина муассасаларни бориб кўрдилар. Меҳмонлар пионер лагерьларидан бирида, Октябрь X йиллиги номли дам олиш уйида бўлдилар, қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатишнинг қандай қўйилганлиги блан қизиқдилар.

Делегация Самарқандга бориб, у ерда қадимги маданият ёдгарликларини томоша қилди, Ўрта Осиё ва Қозоғистон Диний назорати раҳбарлари блан учрашдилар.

Швейцария врачлари 23 августда самолётда Сочига жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

КИНО

Совет томошабинлари отоқли сўз устаси Антон Павлович Чеховнинг яна бир жуда кулгили ва ўткир сатирик асари — «Швед гугурти» ҳикоясини кинотеатр экранларида мамнуният блан кўришга муяссар бўлдилар.

Чехов ижодининг дастлабки даврларида ёзган бу ҳикоясида чор Россиясининг вилоятларидаги ўлгидек зерикарли ҳаёт манзараларини ғоят моҳирлик блан чизиб берган эди. Кулгули сюжет асосига қурилган бу ҳикояда ёзучи ўзига хос усталик блан ўша вақтдаги вилоятларни макон қилиб олган обивательларнинг узоқ эсда қоладиган сатирик образларини яратган, уларнинг ма'навий дун'ёси бўш эканлигини кўрсатган ва ҳовлиқма, бефаросат чиновниклар устидан заҳарханда блан кулган эди.

Фильм ҳам, ҳикоя ҳам становой приставига истифога чиққан помешчик Кляузовнинг «ўлими» ҳақидаги хабар етиб келиши блан бошланади. Фильмдаги бутун воқиа ана шу Кляузовнинг ёлғондакам ўлими ва унинг ўлигини топиш, қотилларини аниқлаш учун олиб борилган тергов асосига қурилган.

Кляузовнинг ўз хонасига кириб кетиб, олти кундан бери ичкаридан чиқмаганлиги ҳақидаги хабарни эшитган становой ҳовлиқиб кетади ва суриштирмай-нетмай уни ўлдига чиқариб, дарҳол текширув ўтказиш тўғрисида буйруқ беради. Терговчи ва унинг ёрдамчиси олдинма-кейин югуришиб, Кляузовникига келадилар ва эшикни бузиб ичкарига кирадилар. Ичкарида на Кляузовдан, на унинг қотилидан дарак бор эди. Терговчининг ёрдамчиси Дюковскийнинг эмаклаб кровать остини қидириши, у ердан бир дона швед гугурти чўпини, кейин эса ташқаридан бир пой этик топиб олиши ва шу ондаёқ қотилни топишда энг муҳим восита швед гугурти бўлади деган қарорга келиши картиналари бир томондан томошабиннинг кулгисини қистатса, иккинчи томондан ўша даврдаги суд ходимларининг ношудлиги ва бефаҳмлигини фош қилади, уларга нисбатан нафрат қўзғатади. Дюковский трактир ва боққолчилик дўконлари бўйлаб швед гугурти харид қилган кишини ахтарабошлайди ва шу йўл блан қотилни топмоқчи бўлади. Улар гумонсираб-гумонсираб атиги тўрт «қотил»ни топадилар...

Броқ фильмнинг давомидаги воқиалар уезд ҳукмдорларининг шошма-шошарлик блан қилган ишлари нақадар ноўрин, бема'ни, кулгили эканлигини кўрсатади. Ҳовлиқиб юрган терговчиларнинг ҳоммомда становойнинг ёш хотини томонидан ўғирлаб келтирилган, терговчилар эса алақачон «ўлдирилган»га чиқарган Кляузов блан учрашиб, ҳангманг бўлиб қолишлари ва ниҳоят, фильм охирида терговчининг мулзам кўриниши картиналари жуда та'сирли чиққан.

Фильмда деярлик ҳарбир образ ва ҳарбир персонаж ролида ўйнаган артистлар ўз вазифаларининг ғоят мас'улиятли эканини англаган ҳолда ишга киришганлар. Натижада уларнинг ҳарбири жонли, эсда қоладиган, реалистик образ ярата олган.

Олифтагарчиликка зеб берган, ялқов, узоқни кўраолмовчи, ношуд терговчи Чубиков ролини ўйнаган артист А. Грибов тирноқ остидан кир қидиручи, аммо қўлидан мустақил суратда бир иш келмайдиган ўжар чиновникнинг тўлақонли образини яратган.

Фильмда айниқса муваффақиятли чиққан роллардан бири артист А. Попов ўйнаган терговчининг ёрдамчиси Дюковский образидир. Қотмадан келган, ҳар ерга бош суқиб, ҳарбир кичик детальдан минг хил ма'но ахтаручи, қилни қирққа ёручи Дюковский ўзининг фаросатсизлиги, каллаварамлиги блан томошабиннинг кулгусига сазовар бўлади, холос. Ёқиб ташланган гугурт чўпи орқали айбдорни топиш мумкинлиги, ташқарини тимирскилаб юриб топиб олган бир оддий сумкада кўп сир яшириниб ётганлиги ҳақидаги фикрларни мана шу Дюковский айтади-да. Ўлмаган Кляузовнинг тўртта қотилини ҳам албатта Дюковский ўйлаб топган. Бир лаҳзанинг ўзида у минг хил фикрга бориб, минг хил қарорга келади. Унинг фантазияси ҳам ғоят кучли: мана, у, Кляузовнинг «ўлдирилиши манзарасини» тасаввур қилади, «қотил» ролида ҳам, «ўлдирилган киши» ролида ҳам ўзи ўйнайди. Мана шу сўзсиз картинада артист А. Попов Дюковскийнинг тасаввурини ҳатти-ҳаракат ва мимика блан жуда тушунарли ифодалаган. Хуллас, артист А. Попов чиновник Дюковский образини яратишда Чеховнинг кўзлаган мақсадини тўғри англаган ва унга хос томонларини онгли суратда бўртдириб беришга муваффақ бўлган.

Артист М. Названов бузуқ ва бема'ни ҳаёт кечиручи, ичиш ва ейишдан бўлак ташвиши бўлмаган, бадмаст, кайфу-сафога муккасидан кетган Кляузовнинг эсда қоладиган образини яратган. Унинг становой хотини томонидан ўзининг ўғирланиши воқиасини ҳикоя қилиб бериши ғоят та'сирли ва қизиқарли чиққан.

Становой (артист М. Яншин) ва унинг енгилтак хотини (артист М. Кузнецова) образлари ҳам тушунилиб, тўғри ўйналган, натижада Чеховнинг деярли барча асарларидаги юмордан сатирага ўсиб ўтишдан иборат специфик хусусият ёрқин ифода қилинган.

Артистлардан Н. Гриценко, Т. Носова, Н. Курочкин, К. Тарасова, В. Колчинлар ўйнаган роллар ҳам анча дуруст чиққан. Роллар кичик бўлишига қарамай, уларни ижро этган артистлар юракдан ўйнаганликлари ва бутун маҳоратларини сафарбар этганликлари уларнинг ҳарбир ҳатти-ҳаракати ва сўзидан сезилиб туради.

Фильм тўлақонли бўлиб чиқиши ва Чехов кўзлаган мақсадни бўртдириб ифодалай олиши блан томошабинларга манзур бўлмоқда. Бунда сценарий автори Н. Эрдман ва режиссёр К. Юдинларнинг хизматлари ҳам жуда катта. Комедик асарлар яратишда анчагина тажрибаси бўлган К. Юдин бу гал ҳам Чехов яратган қаҳрамонларга хос комик детальлар топаолган, уларнинг ҳаракат ва тиллари орқали қисқа, аниқ характеристикаларни бераолган.

Сценарий автори Н. Эрдман сан'аткор Чехов асаридаги ўткир заҳархандали, истиҳзоли тон, кенг ма'но берувчи қисқаликни экранда очиб беришга муваффақ бўлган; бу Чехов асарининг бадиий ва ғоявий қимматини янада оширган.

Фильмнинг муваффақиятли чиқишида операторлар (И. Гелейн, В. Захаров) ва рассом (Г. Турилёв)нинг хизматларини ҳам алоҳида қайд этиб ўтиш керак.

Партия ва ҳукуматимиз совет ёзучилари, кино ва театр ходимлари олдига сатира жанрини ривожлантиришдек шарафли вазифа қўйган бир вақтда кинодраматургларимизнинг Чехов асарларига мурожаат қилишлари табриклашга лойиқдир. Чунки, сўз устаси Чехов асарлари бир томондан ёзучиларимизнинг ҳаётдаги илгари қараб силжишимизга тўсиқ бўладиган иллатларни сатира ўти блан куйдириб ташлашга ўргатса, иккинчидан у асарлар — кинорежиссёрлар, актерлар учун янгилик излаш, ўрганиш ва ижод мактабидир.

Совет томошабинлари кинодраматургларимиздан инсоннинг бахтли бўлишига ҳалал берувчи ҳарқандай кучга қарши аёвсиз курашган Чехов асарларига мурожаат қилишларини ва уларни муваффақиятли талқин этишларини орзиқиб кутадилар.

В. АБДУЛЛАЕВ.

Америка халқининг демократик ҳуқуқларига реакция томонидан қилинаётган ҳужумга қарши

ВЕНА, 22 август. (ТАСС). Австрия Коммунистик партиясининг Марказий комитети АҚШ Коммунистик партиясининг миллий комитетига телеграмма юборди. Телеграммада бундай дейилади:

Америка реакцияси Коммунистик партияни тақиқлаб, бутун Америка ишчилар ҳаракатига, мамлакатингизнинг барча прогрессив кучларига зарба бермоқчи бўлганлигини эшитиб, ғоят ғазабландик. Биз демократиянинг элементар принциплари бузилаётганлигига қарши қат'ий норозилик билдирамиз, сизларга ўзимизнинг ниҳоят даражада хайрихоҳ эканлигимизни ма'лум қиламиз ва сизларнинг ишчилар синфи иши, тинчлик ва демократия учун мардлик блан олиб бораётган курашингизга тўла равишда қўшиламиз.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрнинг ёзги биноси) — 25/VIII да **Муқимий**.
Тез кунда — **Фарҳод ва Ширин**.

ҚИШҚИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз), НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги бадиий фильм **Швед гугурти**.

НАВОИЙ номли — кеч соат 5 да **Африка** (2-нчи серия).

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Парм ибодатхонаси** (1-нчи серия).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб **Ажралмас дўстлар**.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Швед гугурти**.

ПУШКИН номли — **Буни унутиш мумкин эмас**.

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Май кечаси**, кечқурун **Ҳаётнинг бошланиши**.

Тошкент шаҳар маориф бўлими
Ҳамма ота-оналарга
БИЛДИРАДИКИ,
шаҳар мактаблари бўйича
ЎҚУЧИЛАРНИНГ КОНТРОЛЬ СБОРИ ШУ ЙИЛ 25 АВГУСТГА БЕЛГИЛАНАДИ.
Бу сбор 1 — 4 синфлар учун эрталаб соат 10 да ва 5 — 10 синфлар учун кундуз соат 2 да бўлади.
Территориал жиҳатдан бошқа мактабларга кўчирилган ўқучилар кўрсатилган вақтда ўша мактабларга келишлари лозим.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 03032. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1421.